

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1 TELEFON 15-21 DO 15-26

SLOVENSKI POROČEVALEC

INŠERBATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 15-21 DO 15-26 POSTNI DEKOVNI RAČUN LJUBLJANA ŠTEV. 4-9001-1 OGLASNI PO CENIKU Mesečna naročnina 48 din

GLASIL O S V O B O D I L N E F R O N T E S L O V E N I J E

Mednarodna podonavska konferenca v Beogradu

Proučevanje sovjetskega predloga za novo pogodbo

Generalni komite je včeraj sprejel člen 1 sovjetskega predloga in odklonil vse izpreminjalne predloge

Beograd, 11. avg. (Tanjug.) Na tokovi popoldanski seji je začel generalni komite menarodne podonavske konference obravnavati čl. 1. sovjetskega načrta konvencije o plovi po Donavi. Ta člen določa, da mora biti plovlja po Donavi svobodna in odprta za vse državljanje, trgovske ladje in blago vseh držav na podlagi enakosti glede pristaniških in plovinskih pristojbin ter pogojev trgovske plovlje. To ne velja za prevoze med pristanišči iste države.

Čeprav zagotavlja čl. 1 sovjetskega predloga popolno uresničitev načela svobodne plovlje po Donavi, je ameriška delegacija predlagala, naj bi člena pristavi določbo, da ne bo dovoljeno nikakršno razlikovanje glede pristaniških pravic, plovinskih pristojbin in pogojev trgovske plovlje. V obrazložitvi ameriškega predloga je veleprstanik Cannon izjavil, da si nudijo posamezne države v pogodbah, ki jih sklepajo, posebne pravice in da je ameriška delegacija mnenja, da je treba s tako prakso prenehati. Trdil je, da določbe čl. 1 sovjetskega predloga ne dajejo zadostnega jamstva, da ne bi prišlo do razlik glede posameznih držav. Ameriška delegacija hoče »onemogočiti imperialistične težnje, ne glede na to, od kod prihajajo«. V tej zvezi je ponovil svoje neutemeljene obtožbe glede mešanih parobrodskih družb v podonavskih državah, pri čemer sodeluje Sovjetska zveza.

Ameriški delegat je nato vprašal sovjetsko delegacijo, kaj razume pod »pogoji trgovske plovlje«. Šef madžarske delegacije Erik Molnar je predlagal, naj se zavrne ameriški predlog in sprejme čl. 1 sovjetskega načrta brez vsakršne spremembe. Izjavil je, da so obtožbe ameriškega delegata v zvezi s položajem in pravicami mešanih parobrodskih družb popolnoma propagandnega značaja, kajti te družbe ne uživajo nikakršnih ugodnosti. Na Madžarskem je mešana parobrodna družba v enakem položaju kakor vsa druga trgovska podjetja in družbe, za katere veljajo madžarski zakoni, madžarska vlada pa nadzoruje njihovo delovanje.

Šef sovjetske delegacije Andrej Višinski je poudaril, da izvira čl. 1 sovjetskega predloga iz sporazuma med štirimi veleislami v letu 1946. Ameriška delegacija misli, da čl. 1 sovjetskega predloga konvencije ne daje dovolj jamstva, da bo plovlja po Donavi svobodna in da bodo za vse države enaki pogoji. Člen 1 sovjetskega predloga daje dovolj poročstva za preprečitev kakršnega koli »imperialističnega prodiranja«, vrsta členov v sovjetskem predlogu pa onemogoča vsako razlikovanje. Člen 37 določa, da niso dovoljene nikakršne razlike glede pristaniških pristojbin; člen 38 vključuje vse razlike pri nakladanju in razkladanju ladij, člena 20 in 24 preprečujeta vsako neenakost. V tej zvezi je Višinski poudaril, da ni potrebno nobeno dodatno poročstvo, kakor to zahteva ameriška delegacija, kajti pri enakosti, ki jo določa sovjetski predlog, ni mogoče nikakršno razlikovanje. Gospod Cannon bi rad dokazal, da enakost pravic kljub vsemu ne izključuje razlike. Toda popolnoma nepotrebno je uporabljati dva enaka pojma glede ene stvari.

Nato se je Višinski dotaknil zahteve ameriškega delegata Cannona, naj mu sovjetska delegacija pojasni, kaj razume pod »enakimi pogoji trgovske plovlje« in je izjavil, da je to že odgovoril ameriški predstavnik, ko je v imenu namestnika zunanjega ministra razložil na seji Sveta zunanjih ministrov leta 1946, kaj je treba razumeti pod izrazom »enaki pogoji trgovske plovlje«. Enakost pogojev plovlje za zadeva pristaniške pravice in pristojbine, vendar pa te določbe ne veljajo za plovljo med pristanišči iste države.

Višinski je nadalje izjavil, da so namestniki zunanjih ministrov, ko je francoski predstavnik v Svetu zunanjih ministrov zahteval nadaljnja pojasnila o tem vprašanju, soglasno odgovorili, da je pod »enakimi pogoji trgovske plovlje« razumeti, da ni dovoljeno priznavati nikakršne izjeme glede pravnih, finančnih in upravnih ukrepov. Gospod Cannon bi mogel sam neke nati zahtevano pojasnilo, če bi se potrdil prečitati zapisnik o seji Sveta ministrov za zunanje zadeve.

Kakor je razvidno, je nato poudaril Višinski, upošteva sovjetski predlog vse možnosti, ki morejo nastopiti pri plovlji. Pod »enakostjo« je treba razumeti, da ne bodo dovoljene nobene razlike. Če hočejo sedaj uporabiti dve formulaciji za isti pojem, bi pomenilo to, da dajemo premalo določen smisel eni in isti stvari. Isto, kar določa sovjetski predlog v svojem prvem členu, bo dovolj jasno vsakemu kapitanu ladje, ki bo plula po Donavi, pa tudi šefu posadke.

Višinski je na koncu poudaril, da ameriški dodatni predlog ni upravičen in da ga je treba odkloniti. Z njim bi rad spremenil sklep Sveta zunanjih ministrov, ki zadeva plovljo po Donavi in ki upošteva suverenost podonavskih držav.

Na današnji popoldanski seji je Generalni komite mednarodne podonavske konference pod predsedstvom šefa jugoslovanske delegacije Aleša Beblerja s 7 proti 3 glasovom odklonil ameriški predlog za spremembo čl. 1 sovjetskega predloga nove konvencije o plovi po Donavi. Komite je nato sprejel čl. 1 sovjetskega predloga konvencije s 7 glasovi proti 1. Francija je glasovala proti, medtem ko sta se Velika Britanija in ZDA vzdržali glasovanja.

Francoski delegat Thierry je obrazložil, zakaj je glasoval proti čl. 1 sovjetskega predloga in trdil, da je ta člen v nasprotju s sklepi Sveta zunanjih ministrov iz leta 1946. Višinski je v odgovoru izjavil, da francoski delegat nepravilno tolmači dejstva. Predlagatelj nato besedilo sklepa Sveta zunanjih ministrov in besedilo čl. 1 sovjetskega predloga konvencije, ki se niti najmanj ne razlikujeta, ter poudaril, da želja francoske delegacije za napačnim tolmačenjem dejstev upravičiti svoj odstop od sklepov, ki jih je Svet ministrov pred dvema letoma sprejel s soglasjem francoskega predstavnika.

Komite je začel nato obravnavati britanski predlog za spremembo čl. 2 sovjetskega predloga. Predlog določa, naj bi režim svobodne plovlje ne omeji samo na plovljo del Donave od Ulma do Črnega morja po prekopu Suline, ampak da bi ga razširili na vse ustje, pritoke in prekope Donave ter cone, ki jih bodo zgradili. Po britanskem predlogu bi se režim svobodne plovlje po Donavi razširil na pritoke Donave, Moravo, Tajo, Savo, Tiso in Maroš.

V obrazložitvi britanskega predloga je predstavnik britanske delegacije izjavil, da se je po pariški konvenciji iz leta 1921. režim svobodne plovlje rezezal tudi na pritoke Donave in kanale. Prav tako se je skliceval na konvencijo o vodnih poteh, ki so jo podpisali l. 1921. v Barceloni, in ki določa, da bodo vprašanje plovinskih prekopov uređili sorazumni o internacionaliziranih velikih rekah.

Zastopstvo ameriških pristaniških delavcev o svojih vtisih iz Jugoslavije

Beograd 10. avg. Delegacija Mednarodne zveze pristaniških in skladiščnih delavcev Amerike iz San Franciska, ki je članica kongresa industrijskih organizacij, je prišla na potovanje po Evropi 31. julija tudi v našo državo, kjer se je mudila do 9. avgusta. V tem času je obiskala poleg Beograda tudi Reko, Opatijo in Arandjelovac ter jo je sprejel tudi maršal Tito. Seznanila se je z delom Enotnih sindikatov Jugoslavije in z naporji delavskega razreda in delovnega ljudstva za zgraditev socializma v naši državi. Pred odhodom iz Jugoslavije je poslala predsedniku Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije Djuri Salaju pismo, v katerem je med drugim rekla:

»Ob našem odhodu iz Jugoslavije izražamo svojo globoko hvaležnost voditeljem Enotnih sindikatov Jugoslavije za redko priliko, ki so nam jo nudili s tem, da smo mogli proučiti življenjske in delovne pogoje vašega delovnega ljudstva. Rezultati, ki ste jih dosegli pri izgradnji, ki smo jo mogli ugotoviti povsod, kjer smo bili, so napravili na nas zelo globok vtis in uživa po našem mnenju delovno ljudstvo Jugoslavije zaščito v okviru socialnega zavarovanja, ki spada v vrsto najnaprednejših na svetu. S tem vam tolačimo čustva članov naše zveze in zagotavljamo, da vam bomo nudili polno pomoč v nadaljnji veliki borbi za ohranitev miru. Naše bivanje v vaši državi je bilo prekratko, da bi se mogli natančneje spoznati z vašimi razmerami, vendar pa smo spoznali toliko, da zapuščamo vašo državo s trdnim prepričanjem, da bodo narodi Jugoslavije pod vodstvom maršala Tita izpolnili in presegle najvišje vašega političnega plana pred postavljene rokove.

Na koncu se vam zahvaljujemo, ker nam je bila dana možnost, da smo bili sprejeti pri maršalu Titu, katerih trenutno ne bomo nikdar pozabili.

V imenu Mednarodne zveze pristaniških in skladiščnih delavcev Amerike: Giulian Hapunza, Hermann Steiweller, Jovan Gruber in Donald Brown.

PRIPRAVE ZA ENOTNO MLADINSKO ORGANIZACIJO V JUGOSLAVIJI

Beograd 11. avg. Včeraj je bil šesti sestanek predsedstva Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije. Na dopoldanskem zborovanju so razpravljali o nalozah, ki naj jih izvršijo mladinske organizacije v smislu odločb V. kongresa KP Jugoslavije.

Predsedstvo Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije je ugotovilo, da je v smislu sklepov V. kongresa potrebno združiti organizacije Ljudske mladine Jugoslavije s SKOJ-em v enotno mladinsko organizacijo Jugoslavije. Predsedstvo je naročilo sekretariatu kakor tudi vsem republiškim svetom, naj izvršijo vse priprave, ki so potrebne za IV. kongres SKOJ-a in IV. kongres Ljudske mladine Jugoslavije, na katerih se bo ta združitve formalno izvršila, medtem ko se praktično že izvaja. S tem, da bodo prirejali skupno teoretične sestanke SKOJ-a in Ljudske mladine, se naroča sekretariatu, naj izdela predlog za pravila te nove mladinske organizacije po združenju SKOJ-a in Ljudske mladine Jugoslavije.

Unska železnica bo dograjena do 7. novembra

Pri gradnji unske železnice, ki bo omogočila najkrajšo zvezo Hrvaške z morjem do Splita in Sibrnika, letos delo naglo napreduje. Proga Bihac-Knin spada med najtežje železniške gradnje v naši državi, saj je na tej progi v skupni dolžini nekaj nad 100 km vrsta težkih gradbenih objektov: mostov, viaduktov in okrog 10 km predorov. Te dni bodo dokončali poslednji predor. Prav tako so zgrajeni nosilci velikega viadukta. Postaviti je treba le še železno konstrukcijo. Doslej so položili že 75 km tira, in sicer v smeri od Knina proti Bihacu in od Bihaca proti Kninu. Najobsednejša dela so sedaj med Martinovim Brodom in Srbom. Do 1. septembra bodo postavili železniški tir do velikega viadukta, tako da bodo lahko po progi pripeljali železno konstrukcijo.

Med razpravo o britanskem predlogu je prvi govoril šef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler, ki je v obširnem dokumentiranem govoru navedel vrsto primerov iz mednarodnega prava in mednarodne prakse ter pobil vse dokaze britanskega delegata.

Proti britanskemu predlogu sta nato govorila šef češkoslovske delegacije Clementis in šef sovjetske delegacije Višinski.

Minister Simić priredil slovesen sprejem inozemskih delegacij

Beograd, 10. avg. (Tanjug.) Minister za zunanje zadeve FLRJ Stanoje Simić je priredil snovi v prostorih Oficirskega doma slovesen sprejem inozemskih delegacij, ki sodelujejo na mednarodni podonavski konferenci v Beogradu.

Sprejemu so prisostvovali šef sovjetske delegacije Andrej Višinski, šef ukrajinske delegacije Anatolij Baranovski, šef ameriške delegacije veleposlanik Cavendish Cannon, šef britanske delegacije veleposlanik Charles Peak, šef francoske delegacije veleposlanik Thierry, šef bolgarske delegacije Evgenij Kamenov, šef madžarske delegacije veleposlanik dr. Molnar, šef romunske delegacije minister za zunanje zadeve dr. Vlad. Clementis, šef avstrijske delegacije Rosenberg kakor tudi šef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler. Poleg šefov delegacij so se sprejema udeležili tudi člani vseh delegacij.

Sprejema so se udeležili nadalje podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj, minister za notranje zadeve Aleksander Ranković, predsednik zveznega sveta Ljudske skupštine FLRJ Vladimir Simić in ministri zvezne vlade Mlentinec Popović, inž. Nikola Petrović, Dobrovoje Radosavljević, generalni sekretar predsedstva vlade Ljubodrag Djurić, načelnik generalnega štaba Jugoslovanske armade generalni polkovnik Koča Popović, generalni polkovnik Pečo Dapčević in pomočnik ministra za zunanje zadeve Gustav Vladihov.

Preskrba kmetov z industrijskimi izdelki v vezani trgovini se bo v prihodnjih mesecih še povečala

Te dni bo poteklo pet mesecev, odkar smo uvedli vezano trgovino. Kmetije, ki so bili sprva malo nezadovoljni, so kmalu spoznali, da je vezana trgovina za kmeta velika pridobitev. Odkup pridelkov po vezanih cenah se je začel naglo dvigati in je bil v maju že dva in polkrat večji kot v aprilu. Med tem so bili vključeni novi pridelki v sistem vezane trgovine, potem pa je prišlo sklepanje pogodb za prodajo žita in drugih pridelkov, pri čemer so kmetije dobili 40% akontacije v denarju in bonih. Vzporedno z razvojem odkupa po vezanih cenah se je znatno skrčila prodaja pridelkov na prostem trgu, ki je glede pridelkov vezane trgovine le še malenkostna.

Z naraščanjem odkupa po vezanih cenah in s kontrahiranjem prodaje pridelkov, je kmet dobil mnogo bonov, s tem pa je tudi naglo narasla prodaja industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah na bone. Nakup industrijskih izdelkov na bone predstavlja danes v mnogih krajih za kmeta edini način nabave industrijskega blaga. Tako je bilo v juniju na bone prodano že toliko industrijskega blaga kakor v maju in juniju skupaj. Ker pa so zadrage dobile iz industrijskih skladišč znatne nove količine industrijskega blaga se zaloge niso zmanjšale. Pač pa nekatere zadrage niso mogle tako hitro izpolniti izbere blaga. Ob koncu julija je znašala vrednost zaloge blaga v kmetijskih zadrugah na področju Slovenije skoraj toliko, kakor je znašala vsa prodaja od začetka vezane trgovine.

Z odkupom žita se začnjenja za kmetijske zadrage glavna sezija, in to ne samo glede odkupnega poslovanja, marveč tudi glede prodaje industrijskih izdelkov na bone. Kakor kaže do sedaj praksa, vnovično kmetije takoj približno 80% dobljenih bonov. Zato je pričakovati, da bo v avgustu in septembru še nadalje narasla prodaja industrijskih izdelkov na bone, kajti razni bonovi, ki so jih že doslej dobivali kmetije za tekočo prodajo živine, mleka, jajc itd., bodo dobili bone še za vnovične presežke žita, krompirja, industrijskih rastlin itd. Preskrba kmeta z industrijskim blagom se bo s tem nadalje znatno izboljšala. Medtem ko je lani dobil kmet nakaznice za odkup industrijskih izdelkov le za 40 odstotkov vrednosti prodanih prostih presežkov žita, dobil letos bone za vsvo vrednost kontrahirane žita, torej za obvezno oddajo in proste presežke.

V splošnem so zadrage dobro založene z industrijskim blagom, ni pa povsod zadovoljiva izbira blaga, predvsem tekstilnega blaga in železnine. Pri naročanju blaga zadrage v prejšnjih mesecih niso dovolj upoštevale potreb svojega okraja. Te napake je treba postopno popravljati. Tudi niso vse zadrage enako dobro založene. Nekatere imajo razmeroma majhne zaloge, deloma zaradi tega, ker niso pravilno predvidevale potreb, deloma pa zaradi zakasnitve dobav iz industrijskih skladišč, v nekaterih primerih pa tudi zaradi počasnega razpošiljanja blaga iz skladišč okrajnih zvez kmetijskih zadrug. Slabosti vezane trgovine, ki se kažejo v posameznih okrajih oziroma pri posameznih zadrugah, so predvsem posledica nepravilnega in nepravilnega naročanja blaga ali nepravilne in neustrežajoče dobave iz skladišč oziroma šablonskega razdeljevanja. Vseh teh napak pa je vedno manj in tudi okrajne zveze vedno bolj izvršujejo svoje osnovne naloge.

Kot primer slabega predvidevanja potreb naj navedemo okrajno zvezo kmetijskih zadrug v Grosupljem oziroma kmetijsko zadrugo Vel. Lašče, ki si ni pravočasno preskrbela primerne količine blaga, čeprav je morala vedeti, da bo sejm za odkup plemenke živine, ko bodo kmetije prejele za oddano živino bonov za 200.000 do 250.000 din. Ker je zadruga imela nezadostno zalogo, so tisti kmetije, ki so prvi prodali živino, kupili najbolj iskano blago (predvsem tekstilno blago), nato pa po vrsti tudi ostalo blago, ne glede na to, ali to blago res potrebujejo, samo da bi bone čimprej vnovičili. Taka bojazan pa je docela neutemeljena. Če kmet na svoje bone takoj ne dobi takšnega blaga, ki ga potrebuje, ni vendar ne kupuje drugega blaga, ki ga ne rabi, marveč naj le malo počaka. Iz naših tovarnih prihaja vedno več novega blaga in če kmet danes ne dobi tistega, kar si želi, bo iskano blago gotovo dobil pozneje. V dobji glavne odkupne sezije že tehnično ni mogoče v nekaj tednih kriti vseh potreb tako, da bi kmetije dobili res tisto, kar najbolj potrebujejo. Tudi delavci in uslužbenci ne morejo naenkrat izkoristiti vseh točk oblačilnih nakaznic, marveč samo četrtletno.

Za boljše izbiro blaga je posebno važno, da kmetijske zadrage neposredno naročajo blago pri industrijskih skladiščih in da pri tem izberejo tako blago, ki se v dotičnem kraju največ zahteva. Čeprav je bilo že v juniju postavljeno načelo, da se morajo zadrage pri naročanju blaga čimprej osamosvojiti, zavzamejo industrijska skladišča v tem vprašanju še vedno odklonilno stališče in se ne izgovarjajo samo na pomanjkanje skladišč, kadrov in embalaže, ampak tudi na to, da bi ime-

li v tem primeru opravka z več kakor tisoč naročniki, medtem ko sedaj dobavljajo blago le 28 okrajnim zvezam. Ta izgovor pa je neutemeljen, saj bi prišlo za direktno naročanje v prvi dobi v poštveh le par sto bolj organiziranih zadrug, druge zadrage pa šele pozneje in postopno, kakor se bodo pač organizacijsko razvile in usposobile za samostojno naročanje. Za odstranitev tehničnih ovir pa je nujno potrebno ustanoviti nova industrijska skladišča v večjih središčih, kakor n. pr. v Mariboru, Celju in Gorici, hkrati pa bi kazalo olajšati zadrugam naročanje z izdajo katalogov in cenikov, tako da predstavnikom zadrug ne bi bilo treba prihajati v skladišča in tam izbirati blago.

Kakor rečeno stopajo kmetijske zadrage v glavno sezijo odkupa s precejšnjimi zalogami industrijskega blaga in so pomanjkljivosti predvsem pri izbiri (asortimentov). To velja predvsem za tekstilno blago, čeprav so bile zaloge tekstilnega blaga v zadrugah ob koncu julija skoraj prav tako velike, kakor je znašala vsa prodaja od 15. marca do konca julija. Primanjkujeta zlasti takega tekstilnega blaga, ki ga kmet najbolj potrebuje, ker se zadrage v prejšnjih mesecih niso dovolj zaležile s takim blagom. Le v nekaterih okrajih so trenutno celotne zaloge tekstilnega blaga majhne v primeri odkupom, kakor n. pr. v okraju Mur-

ska Sobota. Iz industrijskih skladišč pa prihaja v zadrage vedno novo tekstilno blago in bodo znatneje količine znova na razpolago sredi tega meseca. Po planu bo znašala do konca leta povprečna odprema tekstilnega blaga za vezano trgovino nad 19.000 m dnevno.

Medtem ko so zadrage v prvi dobi vezane trgovine prodajale pretežno tekstilno blago, ki je predstavljalo 60% vsega prodanega blaga na bone, medtem ko je bilo precejšnje pomanjkanje kovinskega blaga, so se v zadnjem času mnogo bolj zaležile s kovinskim blagom. V nekaterih vrstah kovinskega blaga, kakor n. pr. v posodi, so zadrage tako zaležene, da ne bodo potrebovale večjih novih dobav z izjemo tistih zadrug, kjer bo treba izpolniti zalogo glede posameznih velikosti. Tudi stekla imajo zadrage dovolj. Pri obtutvi je predvsem premalo delavskih čevljev, več pa imajo zadrage na zalogi lahkih čevljev. Ker za delavske čevlje v zagotovljeni preskrbi ni toliko vpraševanja, bo tu lahko najti rešitev s kompenzacijami. Sedaj je veliko vpraševanje po cementu in opeki. Za vez. trgovino je trenutno na razpolago malo cementa in opeke, predvsem zaradi tega, ker so zadrage pozno naročile to blago, in je sedaj, ko smo na vrsto gradbene sezone, dobava razmeroma težavna. Vendar pa je upanje, da se bodo dobave cementa v avgustu pospešile.

Odkup žita v okraju Maribor-okolica je treba poživeti

V okraju Maribor-okolica se v prvi dekadi odkupuje belo žito v krajevnih ljudskih odborih. Hoče in Dubrovci. V teh krajih je bilo precej blokiranega tudi semenskega žita zato je težko reči, kako visoko je bil dosežen odkupni plan. Žito za prehrano so pridelovalci v redu oddali. Računati pa je, da od blokiranega semenskega žita ne bo vse sposobno za seme in ga bo še nekaj odpadlo za prehrano.

V drugi dekadi bodo bela žita odkupovali v krajevnih odborih oziroma zbiralnicah Rače, Podova, Gorica, Jesenice, Sp. Polskava, Pragersko, Brunšvik, Orehova vas, Dokoše, Razvanje in Zgor. Duplek. Toda kakor je videti, v teh krajih ni prave organizacije in zadostnih priprav, da bi se odkup pravočasno začel. Namesto iniciative in razgibanosti kakor v nekaterih sosednjih okrajih, vlada tu neka omrtvitčenost.

10. avgusta bi se moral začeti odkup tudi v Orehovi vasi. Pričež tja, pa nikjer ne zapaziš nič takega, kar bi bilo podobno odkupu. V vasi je vse mrtvo. Vprašam ljudi, kaj je z odkupom, pa malomarno zmajujejo z glavami kakor da se jih odkup prav malo tiče.

»Pa vendar bi se danes moral začeti pri vas odkup?«

»Nismo dobili še nobenega obvestila, kdaj se bo začelo, je dejal postaren kmet in se vrnil k mlatlincem, kjer so mlatali pšenico.

»V Račah bo menda danes nekaj, se je spomnil tajnik krajevnega odbora, ki je tudi mlatlil. In za Polskavo in Pragersko je bilo tudi rečeno, da se bo začel odkup. Pa še sami sprašujejo eno in drugo reč, ter se izgovarjajo na zakasnelo mlavcev, na slaba skladišča, pomanjkljive priprave itd.

V Račah so vendarle odkupovali. V pisarni krajevne odkupne komisije je dosti živahno. Nekaj kmetov, ki so oddali žito, čaka na prevzemna potrdila, bone in denar. Kosaderc Franc iz Rač je še najbolj glasen. Oddal je 200 kg rži. Kontrahiral je več kot je imel predpisa.

»Pri nas bo plan odkupa izpolnjen stoodstotno«, pravi. »Pri nas smo točno začeli z dovolom žita, prav kakor je bilo določeno. Naša vas je velika

pa bo končala v dveh dneh«. Ostali mu pritrjujejo.

Pred zbiralnico že stojijo novi vozovi z večjimi in manjšimi vrečami. Pesek Ivan je pripeljal 128 kg rži, pšenico pa ima blokiran za seme in jo bo drugič posebej oddal. Za njim je pripeljal Dikavčič. Priplesel je vrečo na tehtnico, član krajevne odkupne komisije mu pomaga.

»Stošestipetdeset kilogramov. Ampak pogled kako je snetljivo. Zakaj nisi bolje prevejal?«

»Ko sem mlatlil, sem čistil.«

»V moji pšenični nič tega ne najdeš, se je oglašil drug kmet. »Poglej kako je čista, kakor cekin.«

Se naprej nosijo v zbiralnico vreče na upognjenih hrbtih; potem tehtajo, pregledujejo žito, če je snetljivo, pretresajo in urejujejo vreče. Rž je v prvem kotu, pšenica pa na drugi strani. Zbiralnica je velika, suha, svetla in zračna. To je res pravo skladišče.

»Takega nima daleč nobena zadruga, se je pohvalil član odkupne komisije.

»Na kolese je pridiral Vindiš, srednji kmet.

»Kaj jemljete žito?«

»Kar pripelji ga, kaj se sprašuješ, danes je dan zate!«

»Drugod je tako cincanje, pa nisem točno vedel.«

Dvesto kg je kontrahiralo, toliko je tudi pripeljal. V Račah so večina mali in srednji kmetje. Zvoji sklepajnu pogodb so pokazali svoje zavednost. Pauman Stefan je večji kmet. Predpisa je imel 1140 kg pšenice pa je kontrahiralo 1200 kg; 680 kg je imel obveze za rž pa je kontrahiralo le 280 kg. Kmetič Franc se je tudi uščipnil. Podpisal je 400 kg pa se je izkazalo, da ima 496 kg predpisa.

Tudi takih kmetov imamo precej, ki so dosti več kontrahirali kot so imeli obveze, pripomni tovarišica na odkupni upravi. »Kontrahirali so tudi taki, ki sploh nimajo obveze«. Salomon Franc je imel obveze 192 kg pa je dal 300 kg, Konjederer Franc je imel obveze 55 kg, dal pa je 200 kg. Takih primerov je še več v Račah. Zatrtili so še, da bo odkup v Račah pravočasno končan in da se bodo potrudili, da bodo Rače zgled tudi sosednjim vasem.

A. P.

Uspela preizkušnja velikanskega turboagregata hidrocentrale na Mariborskem otoku

Po uspešnem preizkusu hidromehaničnih naprav v hidrocentrali na Mariborskem otoku, ki je bil izvršen pred nekaj tedni, so v nedeljo zvečer začeli preizkušati tudi turboagregat, katerega montažo so delavci in strokovnjaki montažnega podjetja za hidrocentrale brez tuje pomoči dokončali v predkongresnem tekmovanju. Za preizkušnjo turboagregata je bilo treba najprej zapreti zapornice in dvigniti vodno gladino za dve metra. Ob 18. uri so začeli spuščati prvo železno zapornico, težko 60 ton, kmalu za tem pa še drugo enako veliko, da zapro poslednjo odprtino, skozi katero je z ogromno silo drvela vsa voda Drave.

so kmalu premaknili zatvornico in jo dvignili. Ko je voda začela z velikansko silo vdirati v turbino, so odprli še statorske lopatice v turbini, naskar se je turbina z generatorjem začela polagoma vrtneti. To je bil velikosten trenutek za vse navzoče. Vedno hitreje se je vrtele ogromna gmota železa, jekla in bakra, težka 250 ton. Trikrat so spustili turboagregat, vsakokrat po 20 minut. Sprva je bila slišati udarjanje, ki je postajalo z rastočo hitrostjo obratov vedno glasnejše. Ko so turbino ustavili, so kmalu ugotovili, da je bila glava enega izmed velikih vijakov za nekoliko stotin milimetra previsoka. Hitro so vijak zamenjali. Ko je turbina ponovno stekla, je ves agregat teklen brezhibno. Preizkušnja prvega turboagregata mariborske hidrocentrale, največja na Balkanu, je popolnoma uspela. Tako bo mariborska centrala v nekaj dneh lahko začela redno obratovati, naša industrija pa bo s tem dobila nov, mogočen vir pogonske industrije.

Ob prvi obletnici Marshallovega načrta

ZDA trdnjavo svetovnega kapitalističnega sistema in glavno središče svetovne gospodarske krize

Pravo jedro Marshallovega načrta je stremiljenje za ustanovitvi svetovnega ameriškega gospodarstva

Moskva, 10. avg. (Tass) Najnovejša številka revije 'Bolševik' prinaša naslednji članek uglednega sovjetskega novinarja Marinina, ki je posebej prvi obletnici Marshallovega načrta:

»V letu, ki je minulo, odkar je imel ameriški zunanji minister Marshall svoj govor na harvardski univerzi, je bila razkrita prava vsebina tako imenovanega Marshallovega načrta in so bili razgaljeni vsi njegovi smotri in računi. Ameriški diplomati, ki so splošno skušali prikazati Marshallovo načrt kot neko vsoto zgolj gospodarskih ukrepov, so kmalu odvrkli to krinko in začeli govoriti o 'dalekosežni' strategiji. Kmalu so ameriški strategji odločili, da zahodna Evropa ne zadostuje, da bi zadovoljila vse njihove težnje in zahteve. Nato so z raznimi pretvezami, ne toliko formalno kot dejansko, vključili Daljni vzhod in okvir Marshallovega načrta in spremenili s tem Marshallovo načrt v program za svetovno vojaško politično strategijo ameriških gospodarskih krogov. Nič ne more sedaj zanikati, da strategija po Marshallovi načrtu v novem povojnem mednarodnem položaju ne reproducira načrte in kalkulacije, ki so določale glavno strateško linijo predvojne Nemčije in Japonske. Pridobitno svetovno gospodarstvo — to je bil prvi namen japonske in nemške strategije, ki se je zrcalila v paktu proti kominterni. Če primer-

jamo ta smoter z začetnimi točkami Marshallovega načrta, vidimo, da nemaravajo ameriški vodilni krogi kljub korenitimi spremembam v povojnem mednarodnem položaju v glavnem v novih pogojih izvesti znano 'strateško koordinacijo' Japonske in Nemčije na novi osnovi pod ameriškim nadzorom.

Pravo jedro Marshallovega načrta je ravno v tem, da mora zamenjati ustanovitev svetovnega ameriškega imperija, čegar temelj naj bo na Pacifiku in v Aziji Japonska, v Evropi pa Nemčija. V tem smislu je Marshallovo načrt nekakšna ameriška sestava Goeringovega načrta za Evropo in japonskega 'prosperitetnega načrta' za Azijo.

Gospodarski program, ki ga predvideva Marshallovo načrt, nima namena odstraniti gospodarske krize v zahodnoevropskih deželah, ampak jo še poostri. Spajajoč gospodarstvo zahodne Evrope z gospodarstvom ZDA, združuje in pomnožuje Marshallovo načrt učinek uničujočih faktorjev, ki gospodarstvo v kapitalističnih deželah zahodne Evrope in čimtelj, ki pustošijo kapitalistično gospodarstvo v ZDA. Doba med prvo in drugo svetovno vojno je preprečljivo dokazala, da so ZDA, ki so postale trdnjava svetovnega kapitalističnega sistema, postale hkrati glavno središče svetovne gospodarske krize.

Teško si je predstavljati bolj brezobzirni enostranski diktat kot

so dvostranski sporazumi'. Pogoji, ki jih vsiljujejo ZDA zahodnoevropskim deželah glede mednarodne trgovine, vsebujejo določbe, po katerih morajo biti odsej vrata vseh tržišč teh dežel nesporno na stečaj odprta za ameriške monopoliste. Carine v deželah, ki tekmujejo z ZDA, je treba znatno znižati, ameriške carine pa ostanejo ali popolnoma nedotaknjene, ali pa bodo zvišane, če bi to hotel kongres. Dvostranski sporazumi vsebujejo številne omejitvene pogoje, ki hočejo preprečiti zahodnoevropskim deželah, da bi omilile svoje gospodarske težkote z ojačenjem svoje zunanje trgovine.

Bolj zgovorno kakor vse besede je dejstvo, da smatrajo ZDA zahodno Nemčijo in Japonsko za najvažnejša vzpoda v svoji mednarodni strategiji in da stavejo večerjajše napadalec v privilegirani položaj v primeri z žrtvami napadalec.

Marshallovo načrt ima tudi vlogo dodatnega faktorja v propadanju zahodnoevropskega gospodarstva, ne more pa ustaviti spontanosti sil, ki vodijo ZDA v gospodarsko krizo. Ameriški izvoz je presegal svoj višek; v poslednjih mesecih je bilo opaziti že padeč. Med tem pa pada tudi kupna moč prebivalstva v deželah, kar je rezultat naraščanja cen, inflacije in zmanjšanja realnih mezd in prihrankov. Kriza v nadproizvodnji ZDA se bliža z bliskovito naglico.

Delo komisije OZN za omejitev oboroževanja Amerika in Anglija nočeta izvesti sklepov OZN o omejitvi oboroževanja

Medtem ko Sovjetska zveza demobilizira, pa trošijo ZDA nove milijarde za oboroževanje

New York, 10. avg. (Tass) V ponedeljek je komisija Varnostnega sveta za omejitve oboroževanja začela obravnavati poročilo, ki ga je predložil delovni komite. Poročilo vsebuje britansko resolucijo, ki jo je delovni komite sprejel 26. julija pod pritiskom ameriške delegacije z 9 glasovi proti 2 (Sovjetska zveza in Ukrajina) in ki dejansko prekinja delo komisije kakor ga je uredila resolucija Generalne skupščine 14. decembra 1946.

Sovjetski predstavnik Jakob Malik je kritiziral stališče britanske in ameriške delegacije ter podrobno podjansil sovjetske predloge, ki jih je predložil na zasedanju delovnega komiteja.

Ukrajinski delegat Manuilski je izjavil: »Svetovna javnost je navdušeno podprla Generalna skupščina pa 14. decembra 1946 soglasno sprejela sovjetski predlog o splošni omejitvi in ureditvi oborožitve, ki ga je predložil zunanji minister ZSSR 26. oktobra 1946. Ko je predlagala splošno omejitve in ureditve oborožitve, je sovjetska vlada smatrala vse tipe orožja, ki ga je treba prepovedati in izločiti iz državnega orožja, za orožje množičnega iztrebljanja, za napadalno orožje in ne za obrambo. Sovjetska vlada se strinja z ustanovitvijo inspekcije za kontrolo oborožitve. Inspekcija pa nima nobenega pomena, če ameriška stran nasprotuje prepovedi atomskega orožja, kar pomeni kršitev direktnega navodila in resolucije Generalne skupščine z dne 24. januarja in 14. decembra 1946 glede izločitve atomskega orožja iz državne oborožitve.

Medtem ko so odgovorni ameriški državni in vojaški voditelji izjavili, da se ZDA ne morejo strinjati z omejitvijo svoje oborožitve, da mora atomsko orožje ostati na listi orožja ameriške armade in da morajo ZDA imeti tako vojaško silo, ki bi pripravljena za vsako vojno vsak čas, pa je po drugi strani delegacija ZDA v komisiji izjavila, da so ZDA pripravljene izvesti sklepe Generalne skupščine.

Medtem ko sovjetska vlada demobilizira, se ameriški tisk strinja z zahtevu po dodatnih milijardah do-

larjev za oborožitev. Da bi prikrito militaristično politiko in opravičilo popolnoma neupravičljivo oboroževalno tekmovalno, pa vojaški krogi ZDA propagirajo bajko, da ZDA ogroža močnega napadalec. Ves svet ve, da ni države, ki bi ogrozila ZDA, pač pa ameriški napadalni krogi kršijo nedotakljivost in neodvisnost drugih držav na raznih delih polobole.

Sprito teh dejstev se delegacija ZDA ne bo mogla znebiti odgovornosti za delo atomske komisije in za neuspeh komisije za pogodbeno oborožitev. Britanska resolucija je imela prav za prav namen kršiti resolucijo Generalne skupščine OZN o splošni omejitvi oboroževanja. Ukrajinska delegacija podpira predlog Sovjetske zveze o omejitve in ureditvi oborožitve.

Delovni uspehi ljudske oblasti v Grčiji

V enem letu obstoja je dosegla ljudska oblast na osvobojenem ozemlju velike uspehe na vseh področjih

Atene, 11. avg. (Tanjug) Radijska postaja Svobodne Grčije je objavila komentar ob proslavi obletnice ustanovitve ljudske oblasti v Grčiji, v katerem so navedeni delovni uspehi grških ljudskih oblastev.

Ljudska oblast, zakonito ustanovljena z ustavnima aktoma št. 1 in 2 začasne demokratične grške vlade, je dosegla lani velike uspehe na vseh področjih. V mnogih krajih Grčije so bile privrkat izvedene svobodne demokratične volitve, ki se jih je udeležilo povprečno okrog 95% volivcev. Ljudske oblasti so začele izvajati agrarno reformo na osvobojenem ozemlju.

Poleg posestev veleposestnikov je bilo sekvestrirano tudi posestvo kralja Pavla Glücksburga v Agiji, ki ima nad 3000 ha. Na podlagi agrarne reforme je dobilo nad 3100 družin kmetov zemljo.

Na področju ljudske prosvete in zdravstva so bili doseženi veliki uspehi. Tečajni in večerne šole delujejo v vseh osvobojenih naseljih in v vseh enotah demokratične ar-

Vojaštvo povzroča tržaškimi kmetom veliko škodo

Trst, 11. avg. (Tanjug). Angleški in ameriški vojaški povzročajo kmetom na področju Svobodnega tržaškega ozemlja po vrstovih in obdelanih poljih veliko škodo. Kmetu Jakobu Zigantu iz Zavelj so ukradli vse sadje in izkopali več kakor 100 kg krompirja. Ko se je Zigante pri okupacijski vojaški upravi pritožil, so mu odgovorili, da nima pravice zahtevati odškodnine, ker niso ugotovljeni krivci.

Britanska soldateska požiga na Malajskem mesta in vasi

Rangoon, 10. avg. (Tanjug). Da bi strla odpor malajskega naroda, izvajajo britanske vojaške oblasti vedno hujša nasilstva nad prebivalstvom. Kakor poroča Reuter, požigajo britanske vojaške čete vasi in mesta, med drugim so popolnoma porušile mesto Polai v severozahodni Malaji, v čigar okolici so sedaj srdite borbe.

Kakor poroča Associated Press, so velike borbe upornikov proti britanskim vojaškim silam tudi na področju Tapah v državi Pahang.

made. Samo v Rumeliji je letos dehalo 45 šol, ki jih je obiskovalo 1880 učencev, medtem ko je v Makedoniji in Trakiji delovalo 146 šol s 177 učitelji. Grški kmet ima sedaj prvič bolnišnico in zdravnik, za kar se mora zahvaliti prizadevanju ljudskih oblasti. Strmoglavljen je režim narodnega zatiranja. Makedonska in turška manjšina uživata popolno enakopravnost, svobodo in enakost. Sporedno z ljudsko oblastjo se razvija tudi ljudsko sodstvo. Sodni postopki so brezplačni, večina sporov pa se rešuje s poravnanimi. Pojavi podkupovanja sodnikov in pritiska na stranke, ki so v sporu, so popolnoma izkoreninjeni. Ljudska sodišča služijo izključno zaščiti izvojevanih pravic in svobodin grškega ljudstva.

Ameriška oporišča na Cipru

Nikosia, 10. avg. (Reuter). Britanske vojaške oblasti na otoku Cipru so dovolile ameriški vojaški upravi, da zgradi na letališču v bližini Nikosije posebno postajo za preskrbo goriva ameriškim vojaškim letalskim silam.

Da bi se ne zameril na kraljevski bankski upravi, razpušča dijaška združenja, kjer imajo napredni dijaki z Markom in Borisom večino, preganja in zaslišuje komuniste ter jih izključuje iz šole, štiti hitlerjevske dijake itd. Ravnatelj Zajcu se pridružuje profesorji, ki ustvarjajo na gimnaziji poseben ovađuški in vohunski režim. Med te profesorje spada profesor zgodovine in razrednik sedme France Kozel, profesor Adolf Bobek, protikomunistični agitator, pijanec profesor Kljun. Profesor verouka Mavrič se ukvarja s protialkoholno kampanjo itd. Proti mračnemu nazadnjaškemu režimu pa se borijo dijaki z Markom in Borisom na čelu. Čeprav po svoje ljubijo šolo, jih ta venomer odbija, kljub temu, da dijaki včasih skušajo biti prizanesljivi do profesorjev in ravnatelja. Marko Kovač in Boris Majhen se izven šole sestajata s Tonetom Jurco, ki je moral prenehati s študijem zaradi revščine, in z Dragom Kranjcem, prodajalcem v trgovini z barvami. Ta dva sta oba komunisti, ki nabirata okoli sebe skorejve s pujske gimnazije. Skojevci prirejajo izlete, tako na primer na Vurberk in v Haloze na trgatve. Marka sprejmejo v Partijo, dijak-provokator Franjo Antolčić pa izda Borisa Majhna, potem ko si je pridobil njegovo zaupanje. Borisa Majh-

Kmetijska obdelovalna zadruga »France Prešeren« v Arji vasi je med prvoborci za dvig žitnega donosa

Kmetijska obdelovalna zadruga: Lackova zadruga, Kmetijska obdelovalna zadruga »France Prešeren« in zadruga v Podgorju pri Gor. Radgona tekmujejo med seboj v zvišanju hektarskega donosa. Kmetijska obdelovalna zadruga France Prešeren v Arji vasi je že kontala mladev in se je z doseženim rezultatom nedvomno uvrstila med prvoborce za zvišanje hektarskega donosa. Od 125,63 ha je v tej zadrugi 39,30 obdelovalne zemlje, 1,80 ha vrta, 1,50 sadovnjakov, 45,66 ha travnikov, 6,95 ha pašnikov, 35,42 ha gozda, 5 ha imajo pa v najemu. Od 39,30 ha obdelovalne zemlje so izkoristili za pšenico 5,13 ha, za hmelj 4,37 ha, za ječmen 1,79 ha, za oves 2,70 ha, za koruzo 3,23 ha, za krompir 4,84 ha, za krmne rastline 1,60 ha, ostalo za različne kulture.

Začnimo z vrto, ki meri 1,80 ha. Do 5. t. m. je dal vrt 3173 kg grah, 2662 kg solate, 2487 kg svežega fižola, 1794 kg zelja, 648 kg jedilnih buč, 1345 kg krompirja, 691 kg špinata, 355 kg kumar, 242 kg paprike, 258 kg čebule, 639 kg kolerabe, 1000 kg rdeče pese, 88 kg šalotke in 56 kg drobnjaka. Vsa ta zelenjava je našla pot v potrošniško zadrugo v Laskem in pa v državno zdravilišče v Novem Celju. To je dal vrt do danes.

Pšenici so dale v tej zadrugi 5,13 ha zemlje. Zaradi pravilnega oranja, gnojenja, zaradi zdravega semena, zaradi čiščenja plevla in budnosti vsakega posameznega zadržnika je dala samo parcela št. 11 na površini — 0,31 ha — 899 kg pšenice, kar ustreza donosu 2900 kg na hektar. Druga parcela št. 19 je malo zaostala, a še vedno zagovita, je vrгла 2400 kg na hektar. Ostali dve parceli, ki sta bili zaradi deževja pod vodo, nista mogli izpolniti pričakovanja pridelovalcev-zadržnikov. Tako znaša hektarski donos v tej zadrugi povprečno 19 metrskih stotov, to je 1900 kg, medtem ko je znašal doslej povprečni hektarski donos za pšenico 10,3 metrskih stotov, to je 1030 kg.

Zadržniki zadruga »France Prešeren« pa se dobro zavedajo, da je združništvo predvsem poklicano, da dokaže možnost večjega hektarskega donosa pri nas in s tem tudi možnost boljše preskrbe našega ljudstva. To so dokazali z uspehi, ki so jih dosegli že prvo leto obstoja svoje zadruga. Zanimalo bo vsakogar, da zadržniki te zadruga tekmujejo z zadržniki Lackove zadruga in z zadržniki zadruga v Podgorju, okraj Gornja Radgona. Tam se niso končali z mlajčvijo in še ni znan končni uspeh. To pa bo znano v teh dneh in takrat bomo videli, katera od teh zadruga je zmagovalka. Takrat bodo proglasili udarnike iz vrst borcev za čim večji hektarski donos. Zadržniki v Arji vasi je v teh dneh vzradostila vest, da se je tudi v grospejskem okraju prigraslilo 12 kmetov za borce za čim večji hektarski donos.

Za ječmen je bil doslej povprečni hektarski donos računnan na 9,8 metrskih stotov, to je 980 kg. V zadrugi »France Prešeren« so v odgovor na to število pridelali letos jarega ječmena 2650 kg na hektar, ozimnega dvo-rednega 1623 kg, ozimnega šestrednega pa 2341 kg.

Hmelj kaže tudi lepo. Mladinec Ferdo Komar ga tako rad skropi, da je veselje. Vsi v zadrugi se že veše obiranja in za takrat so se že pripravili za medsebojno tekmovalno dvojko bo napovedala tekmovalne druge obiralni dvojki (bo v hmeljskih nasadih te zadruga pesem še bolj krepko odmevala, kakor po haloških vinogradih ob trgatvi).

S predsednikom zadruga sva stopila iz pisarne na dvorišče.

»Poglej, tovariš, tamle gre Marica — mladinka...«

Marica je povedala, da zadruga šteje dvanajst zavednih mladincev. Vsi imajo pomembno vlogo pri delu in uspehih. Ze to, da so vodje skupin, ki bodo v najkrajšem času med seboj tekmovali, da so dali za združni dom svojih šest sto ur prostovoljnega dela, kljub temu, da so skoraj do pozne noči na polju, je jasen dokaz, da je mladina te zadruga člen, ki bo uspehe zadruga še dvignil.

S predsednikom Ulago sva obšla polje in hmeljske nasade. Hmelj kaže kar se da lepo in se vidno razli-

na izključijo iz gimnazije. Zanimiva je borba dijakov in meddržavnega odbora z ravnateljem Zajcem. Skozi vse delo se prepleta platonska ljubezen med Markom Kovačem in Nado Dolencevo, ki ni opisana prepričljivo. Konec te »kronike« obsega začetek nemške okupacije v Ptujju, ki kaže hlapčevsko miselnost ravnatelja Frana Zajca ter izprijetost profesorja Kozla in hitlerjevskega dijaka Raka.

»Naša velika matura« je po svoji vsebini nedvomno delo, ki utegne zanimati širše vrste bralcev. V miniaturni vidimo pred seboj prav za prav življenje stare Jugoslavije v celoti. Gimnazija je bila tedaj, kakor pravi avtor, dijakom približno tako draga kot je drag volu jarem, ki ga nosi na vratu. Ravnatelj Zajec je bil hotel spremeniti v poslušno orodje raznih protijudskih veličin, vendar pa je mladi uporni duh zmagal nad načrti Zajca in njegovih ter usmeril svojo pot med prave ljudi, med komuniste. Dasi vsebinsko precej bogata, ima »Naša velika matura« resne napake. Ena glavnih napak je površna karakterizacija oseb. Avtor sicer govori o dijakih in jih opisuje, toda niti enega od njih si ne moremo naslikati pred očmi, kajti vsi so si enaki, brezoblični. Tudi njihovo govorjenje se ne razlikuje med seboj, dialogi so razvečeni, dolgovezni,

Pred odhodom na delo

kuje od nasadov ostalih pridelovalcev hmelja. Bolj košat je in kar je najbolj važno — bolj bogat.

»Marica ti je pozabila povedati, da je njena mladinska garda sklenila važno stvar. Ni dovolj, da je volja, da so pridne roke. Važno je tudi, da se mladina zadruga čimprej strokovno izpopolni. Drugo leto bo naša zadruga že imela v različnih težjih izpopolnjevalnih strojništvih, živinorejci itd.«

Med potjo po polju sem opazil na travnikih in v sadovnjakih pionirje, ki so pobirali jabolka.

To so si zadali sami za nalogo. Park tudi čistijo. Pomagajo pri lažjih delih in se tako počasi uvajajo v kmetijstvo. Živi so in pridni.«

Ko sem predsednika ponovno pobaral zaradi hektarskega donosa, se je nasmehnil. »Poglej ono njivo. Gospodar je pogojil zemljo celo bolj kakor mi, ni je pa očistil plevla. Tako mu bo plevel vzlet tisto, kar bi bilo potrebno krompirju, zelju ali pa pesi!«

Greva mimo velikega kozolca, kjer mlatio.

V začetku so se nas nekateri kmetje izogibali. Sedaj postajamo že prijatelji. Prihajajo k nam, mi k njim — pa se marsikaj pametnega porazgovorimo. Tudi mlatio jim in pomagamo pri skropiljenju hmelja. Mlatilnica poje svojo staro pesem, luči zlato zrnje. Res — prijatelji postajamo. Prišel sem na misel, da bi si zgradili nekaj mlatilniški prostor. To sem povedal kmetom. Leta 1945 bi se vsi odmaknili brez besede. Pred kratkim pa sta kmeta Stefan Mirnik in Leopold Turnšek z več drugimi tako krepko zagrabil za delo in danes imamo v Zalogu že lepo postavljen visoko šupo, kjer druga mlatilnica na vso moč dobro volje luči zrnje iz letošnjih kar bogatih klasov.«

Brigadir Ivan Pečnik, ki je prišel na posvet k predsedniku, mi je na vprašanje o hektarskem donosu kratko odgovoril: »Vodstvo zadruga mora imeti glavo na pravem mestu — pa gre! Zdi pa se mi in ne samo zdi, da pri nas zaenkrat gojimo vse preveč kultur. Dvajset najmanj. Tukajšnji pogoji so predvsem za hmelj, za živinorejo in sadjarstvo. V bodoče — to bo treba prav zares misliti — bomo morali gojiti in se posvetiti predvsem tem panogam kmetijskega gospodarstva. Boš videl, da bodo

uspehi presenetili vsagogar in takrat se bomo šele postavili s hektarskim donosom. Tako pa nam danes vseh dvajset kultur drobi delovne moči, jemlje čas in s tem tudi večje uspehe.«

Ko smo se vrnili na dvorišče, sem se skoraj ustrašil. Lucija Lebnova je čehljala prašica »Črnulca«, 270 kg težkega. »Črnulc« ima oči zalite zaradi obilne masti. Zival je ponos Lucije, ki me prav rada odpelje v svinjake. Tam je živo kakor na sejmu. Vse jo pozna in sili k njej. Lucija medtem z zadovoljstvom pripoveduje, kako zadruga gradi nove svinjake, ki bodo omogočili, da se bo število svinj od 82 po številu dvignilo za najmanj 40. V tej zadrugi gojijo predvsem pasmo »Bergsir«, ker se hitro redi in da veliko ter dobre masti.

V zadrugi imajo 42 komadov goveje živine. Od tega števila je 18 mlekaric, ki so dale samo v tem letu že 10.316 l mleka. Po planu ga morajo dati 13.000. Ta obveznost bo do 29. novembra dosežena. To pove predsednik, to povedo vsi, ki imajo opravka s kravami. Pridno jih hranijo in pridno jih tudi molzejo.

Od goveda so imeli v zadrugi za II. četrtletje v planu 99.000 din dohodkov, v resnici pa so imeli dohodkov že 185.139 din.

Zadržniki tudi niso pozabili na semenogojstvo. Samo špinatnega semena imajo do danes v zadrugi več kakor skoraj v celem celjskem okraju.

V zadrugi imajo norme. Kakšne in kako so prišli do njih? Predsednik z vsemi zadržniki je izbral tri delovne skupine. Rezultate enega dneva so pregledali in vzeli za normo (začasno) uspeh dela skupine, ki je bila druga. Kdor doseže njene uspehe, doseže normo, kdor več napravi, jo preseže, in kdor manj, zaostane.

»Uvideli pa smo in to bomo storili te dni, da moramo postaviti višje norme. Uspehi in volja vseh je dokazala, da sedanje ne odgovarjajo stvarnosti.

Zvečer, ko so mi postregli z dobro in izdatno kmečko večerjo, sem zadovoljivo legel. Na dvorišču je še vedno odmevala pesem, ki jo je igral na harmoniko mlad zadržnik. Mlad glas se ji je pridružil. Z okna, kjer cvete nagelj in rožmarin, poje dekl. Mislim, ki je bila mladinka Mislejeva. Pela je in bila zadovoljna.

Organizacija borcev za večje pridelke nova naloga Fronte na vasi

Med osnovnimi nalogami za nadaljnje širjenje in krepitev socialističnega gospodarstva v naši državi je sistematična in vsestranska borba za povečanje pridelka v poljedelstvu in za dvig produktivnosti v njem.

Kmetijska proizvodnja v letu 1947 še ni dosegla predvojne ravni, kajti posledice vojne so znatno prizadele naše kmetijstvo, zlasti še živinorejo. Prav zato je bila obdelana zemlja slabše gnojena in ni dala običajnega pridelka.

Izvršni odbor OF za Slovenijo je zato dal pobudo za ustanavljanje organizacije »Borcev za večje pridelke«, ki v drugih naših republikah že uspešno deluje. Le-ta bo pripomogla, da se bo naše kmetijstvo čimprej dvignilo iz primitivnosti, obenem pa vključilo našega kmeta v intenzivno borbo za novo socialistično Jugoslavijo. Borcev za večje pridelke, ki bodo izpolnili določene pogoje (pridelali

določeno količino žita, krompirja itd. na hektar), bodo proglašeni za kmetijsko-udarnike in tako z rano ob ramih z delavci-udarniki pomagali hitreje izpolnjevati petletni plan ter tako pospešili prehod v socializem.

Fronta na vasi je torej dobila važno nalogo, ki zahteva intenzivno politično in organizacijsko delavnost ne samo od kmečkih svetov, ki jih prav sedaj ustanovljajo v okviru Fronte za reševanje izključno kmetijskih vprašanj, pač pa tudi od vsakega aktivista na vasi. Vsekakor bodo pri organizaciji novega gibanja dale na vasi svoj delež tudi mladinske organizacije, zveza borcev NOV in AFŽ ter dopolnile svoje tekmovalne programe z novimi organizacijskimi in agitacijskimi obveznostmi za »Borce za večje pridelke«. S tem bodo pripomogle, da bodo naše široke kmečke množice hitreje zgradile novo socialistično vas.

KULTURNI PREGLED

Mitja Vošnjak: Naša velika matura

Kronika, Str. 305. Založila Mladinska knjiga Ljubljana 1948.

Vsaka mladost je zakladnica doživetij. Doba, v kateri dobiva mlad človek svojo podobo, je privlačen motiv posebej še za mladega pisatelja. Slovenska književnost zadnjih in predvojnih let pozna več del, ki imajo za svojo poglavitno vsebino dogodke iz dijaškega življenja. Prvenec Mitje Vošnjaka »Naša velika matura« je skušal naslikati s perspektive avtorjevih osebnih spominov pujsko gimnazijo od februarja 1940. do okupacije Ptujja pomladi 1941.

Da je avtor dal svojemu delu podnaslov »kronika«, nam priča, da se je že sam zavedal nekaterih šibkih strani. »Naša velika matura« je simboličen naslov za delo o mladini sedmega oziroma osmega razreda pujske gimnazije, ki je dozorevala v letih 1940. in 1941., ko je nemški imperializem že stegoval svoje roke po slovenski zemlji. Vošnjakova »kronika« je hotela biti povest o življenju sedmošolcev, ki bi morali položiti svojo šolsko matura v juniju 1941., to je v času, ko je bila zapletena usoda predaprilske Jugosla-

vije. Namesto šolske mature pa položijo Vošnjakovi dijaki pravo veliko matura, izpit za življenje tedaj, ko po kapitulaciji stare Jugoslavije skrivajo orožje, ki bo pozneje služilo borcem za svobodo.

Kompozicija prve Vošnjakove knjige v celoti opravičuje naziv »kronika«. Dejansko bi jo lahko imenovali dnevnik dijaških spominov, ki le redko preraste okvir in problematiko dijaškega razreda. Vsebinska knjige obsega v glavnem osebne in dijaške doživljaje sedmošolca in pozneje osmošolca Marka Kovača ter njegovih sošolcev, sošolk in profesorjev. Markov prijatelj Boris Majhen je komunist in aktivist naprednega gibanja na gimnaziji v Ptujju. Okrog Marka in Borisa se zbirajo ostali dijaki Franček Kokol, Ljubo Zorec, Mirko Zajec, Božo Dragar, Tine Sedelj, Zvonko Rak, gulež Uršič, petošolka Nada Dolenc in drugi. Ker je večina dijaštva napredno usmerjena, ima nenehne borbe z ravnateljem gimnazije Franom Zajcem, tipičnim predstavnikom stare šolske oblasti, ki klečeplazi pred vsakim režimom.

njenih napak lahko pomenila tudi korak naprej v naši borbeni mladinski književnosti. Vsekakor pa je dokument dobe. Obrobna slovenska pokrajina izpred minule vojne je v Vošnjakovem delu naslikana žal samo skozi prizmo osebnih spominov. Treba bi se bilo poglobiti v značaj ljudi, ki so junaki velike mature. Treba bi bilo temeljiteje zajeti ne le dijaške dogodivščine, temveč se tudi resneje dotakniti splošne tedanje problematike. Skratka, »velika matura« bi morala zajeti pujsko gimnazijo, dijake in profesorje in tedanjo dobo bolj na široko in na globoko, bolj dramatično. Avtor bi moral stopiti iz začaranega kroga osebnih doživetij in se lotiti slikanja tistega življenja, ki ga v njegovi »kroniki« vsi dobro čutimo, a ga zaradi avtorjeve preamajne poglobitve žal ne vidimo pred seboj v vsej mnogostranosti, slikovitosti in oblikovni dognanosti. F. N.

Novo knjige in revije

Josip Broz-Tito: Politično poročilo Centralnega Komiteja Komunistične Partije Jugoslavije na Petem Kongresu KPJ. Izdala Cankarjeva založba. Strani 104. Ljubljana 1948.

Friedrich Engels: O zgodovinskem materializmu. Mala knjižnica marksizmaleninizma. Cankarjeva založba. Strani 32. Ljubljana 1948.

»Naša velika matura« bi brez ome-

SODNA RAZPRAVA V ZAGREBU PROTI USTASKIM TERORISTOM

Pošiljanje terorističnih tolpa v Jugoslavijo so predvsem podpirali zaupniki Vatikana

Zagreb, 11. avgusta. V nadaljevanju sodne razprave proti skupini ustaskih teroristov in špi...

Jonov je bilo danes zaslišanih nadaljnjih osem obtožencev.

je njegova žena podpirala partizane, jo je sam ovdal ustaski policiji. Pred ustaskim naglim sodiščem je pričal zoper njo ter je bila zato obsojena na smrt in ustreljena. Danes je skušal vse to zanikati in je na vse mogoče načine zavračal, da je nedolžen. Ob osvoboditvi je pobegnil v Avstrijo, od tam pa v Italijo, kjer je bil za kurirja voditeljem ustašev. Lani je bil poslan v Avstrijo v poseben terorističen tečaj, nakar ga je Kavran skupaj z 11 drugimi teroristi poslal meseca decembra leta 1947 v Jugoslavijo, bili pa so že ob prestopu meje aretirani.

Tudi nadaljnji obtoženci so delali pod vplivom vatikanskih zaupnikov

Naslednji obtoženec Pavle Vukič je ustaša že od leta 1932. Od leta 1938, je živel v emigraciji, med okupacijo je kot ustaski oficir služboval v raznih ustaskih enotah ter je bil neposredno v sestavi zloglasne »Crne legije«, ki ima na vesti najtežje in najbolj krvave zločine. Po begu v inozemstvo je spremljal zloglasnega Lisaka, ki se je leta 1945, skrivaj vrnil čez mejo. Septembra 1946 se je ponovno vtihtotal v Jugoslavijo z nalogo, da zbira podatke o delovanju teroristov, vrnil pa se je praznih rok. Letos marca je hotel odpotovati v Argentino, toda Draganović ga je iz Genove, kjer je čakal na ladjo, poslal nazaj v Rim in ga vključil v teroristično organizacijo. Ves čas bivanja v Rimu je bil na hrani v papeški menzi. Pater Mandić mu je nato dal 2000 lir in ga poslal k Schmidtu v Avstrijo, da ga kot terorista spravi v Jugoslavijo. Aprila je prišel skupno s trojico drugih čez mejo in bil skupno z njimi takoj prijet.

Obtoženi Nikola Stanić je star šele 24 let, zaradi mobilizacije v nemško vojsko je leta 1943 prostovoljno vstopil v Paveličevo telesno stražo in končal oficirsko šolo. Po osvoboditvi je skupno s Paveličem zbežal v Avstrijo, odkoder so ga poslali v Rim. Tudi on je hotel oditi v Argentino, a mu je Draganović to onemogočil. Ko sta z Vukičem ostala brez vsakih sredstev, so ju prisilili, da sta stopila v teroristično organizacijo. Pred odhodom v Avstrijo je teroriste, ki so bili doloženi za odhod, obiskal vatikanski duhovnik Golik, dal vsakemu 2000 lir, jih oskrbel za obleko, jim zavezal srečno pot in podell blagoslov. Aprila letos so ga skupno s 14 drugimi poslali čez mejo v Jugoslavijo, kjer pa so bili takoj prijeti.

Nato je bil zaslišan obtoženi Bariša Žilić, ki je prav tako star ustaša in je živel pred vojno v emigraciji. Kot zvest Paveličev pristaša je postal bojnič (čin majorja). Kot tak je bil skrajno krvočeln in je med drugimi lastnorodno poklal na stotine Srbov in jih pometal v prepade. Bil je na glasu kot najhujši ustaski ropar, zlasti v okolici Karlovcva in Ogulina. Po osvoboditvi je pobegnil v Avstrijo, kjer je do jeseni 1947 živel kot ujetnik v ameriškem taborišču. Ko so ga izpuščili, se je pridružil ustaskim zločincem, se povezal s Kavranom in se ponudil, da gre v Belgijo organizirati ustaše in zbirati denarna sredstva. Kavran pa mu je dokazal, da bo kmalu voljna in da mora iti na Hrvaško organizirati upor. Zato se je priključil skupini petih teroristov in krenil preko meje, kjer pa je bil prijet.

Zadnji je bil zaslišan obtožen Josip Matjašič, ključavničar iz Zagreba. Ob ustanovitvi NDH je organiziral ustasko pomožno policijo in nato preganjal vse, kar je dišalo po osvobodilnem gibanju. Sodeloval je tudi pri aretacijah in je preganjal zlasti Žide. Po osvoboditvi je pobegnil v Avstrijo. Živel je najprej v Linzu, nato pa v Spittalau. Tu ga je duhovnik Liko pregovoril, da se je pridružil teroristom in ga je tudi zaprisegel. V začetku maja je s skupino teroristov prišel čez mejo, a je bil že čez uro aretiran.

Ob 14.30 je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri ob 8.

Obsojeni gestapovski agenti

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila v ponedeljek in torek razprava proti gestapovskim agentom, ki so med vojno izdajali nacističnemu okupatorju pristaše narodno-osvobodilnega gibanja in tudi v taborišču v Dachau-u volnili v gestapovski službi med interniranci.

Obsojeni so bili: Andrej Bohinc na smrt z ustrelištvo, zaplembo celotnega premoženja in izgubo državljanjskih pravic; Vlastimir Kopač na smrt z ustrelištvo, zaplembo celotnega premoženja in izgubo državljanjskih pravic;

dr. Roman Vidmar na smrt z ustrelištvo, zaplembo celotnega premoženja in izgubo državljanjskih pravic;

Viljem Brezlar na 16 let odvzema prostosti s prisilnim delom in izgubo političnih pravic za 5 let.

O sodni razpravi bomo še poročali.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE Stanje 11. avgusta: Znižani zračni tlak, ki je imel večerj svojo središče med severno Italijo, se je ponovno premaknil nad Panonsko nižino in s tem povzročil znatno padavine po vsej Sloveniji. Od zapada pa vedno močnejše prodira visok zračni tlak, ki je že dosegel srednjo Evropo.

VREMENSKA NAPOVED za četrtek 12. avgusta: Sončno, s spremenljivo oblačnostjo, nagnano h krajevnim nevihtam.

Velik uspeh Jugoslavije na olimpijskih igrah

V nogometni tekmi za olimpijsko prvenstvo je reprezentanca Jugoslavije premagala reprezentanco Anglije z rezultatom 3:1 (2:1)

London, 11. avgusta. Najvažnejši dogodek današnjega dne na olimpijskih igrah je bila polfinalna tekma za olimpijsko prvenstvo med Jugoslavijo in Anglijo. Vreme temu važnemu dogodku ni bilo naklonjeno in je prišlo k tekmi le okoli 30.000 gledalcev. Pred in med tekmo je deževalo, tako da je bil teren mehak, kar je bolj prišlo Angležem kakor našemu moštvu. Kljub temu je jugoslovanska reprezentanca s sijajno, živahno in povezano igro premagala nogometnega sporta. V silovitem tempu so izvojevali častno in zasluženo zmago. Jugoslovansko moštvo so sestavljali Šošarič, Brozović, Stanković, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, Mihajlovič, Mihič, Wöfl, Bobek, Čajkovski. Tekmo je sodil holandski sodnik van der Meer.

Kratek potek tekme Jugoslovani so nastopili v plavih majicah in belih hlačah, Angleži pa v belih dresih. Od vsega začetka je obinstvo bodrilo igralce in dajalo glasno priznanje lepih akcijam obeh moštev. Čeprav daleč od domovine, je tudi naša reprezentanca imela vnete navijačce, ki so jo vzpodbujali s klici »pla-vie. Začetek tekme je minil v menajočih se napadih obeh moštev. Prvo priložnost za zadetek je imela Jugoslavija, ko je bil Wöfl sam pred golom, a je Žogoj tik poleg prečke poslal v out. Kmalu nato je bilo nevarno pred vrati Jugoslavije, toda branilca Stankovič in Brozovič, zlasti pa vratar Šošarič, so sijajno opravljali svojo nalogo in uspešno reševali svoja vrata pred strelji angleškega napada. Ožji obrambi je k temu mnogo pripomogel srednji krilec Jovanović, ki je vodil angleškega napada enomogočil vsak odločen posveg dogodke pred našim golom.

Teniško prvenstvo Jugoslavije Razboršek je premagal Ristića

Ljubljana, 11. avgusta. Danes se je nadaljevalo tekmovanje za državno prvenstvo v tenisu. V izločilnih igrah danesnja dva ni bilo posebnih presenečenj, če izzvenoma zmago slovenskega prvaka Razborška nad Ristićem. S tem se je Razboršek uvrstil med desetorico najboljših teniških igralcev v državi. Omembe vredne tudi uspeh mladince Tropevc iz Maribora, ki se je z zmago nad Borovičevcem plasiral v finalno tekmo. Rezultati večeršnjih in današnjih iger so naslednji: Članice posamezno: A kategorija: Branovič: Kipelić 6:0, 6:1, Koprak: Banko 6:2, 6:0, Radovanović: Ružić 6:1, 7:3, 7:5, Bistić: Laks 6:2, 6:3, dr. Krišić: Geduljić 7:3, 6:1, 4:4; Sedmak: Slana 6:2, 6:0, Milojković: Skuhala 6:1, 9:7; Sarić: Cik 6:2, 6:2, Valušnik: Čebular 6:2, 6:0, 6:4, Cvejić: Divilj 7:5, 6:3; Bojović: Friedrich 6:1, 6:4, Bistić: dr. Ružić 6:0, 6:0; Razboršek: Podkoljajak 6:0, 6:3; Lazso: Štok 7:5, 6:2; Branovič: Koprak 6:1, 6:4; Brix: dr. Krišić 6:3, 6:1; Sedmak: Milojković 5:7, 6:8, Sarić: Valušnik 7:5, 6:4; Cvejić: Bojović 1:6, 0:6; Razboršek: Ristić 6:4, 6:3; Friedrich: Lazso 3:6, 6:7, dr. Skopin: Petrović 3:5, 3:7. Članice v dvojici: Friedrich-Friedrich: Koprak-Skuhala 6:1, 6:3; Branovič-Bistić: Cvejić-Geduljić 6:0, 6:3; Bogataj-Banko: Laks-Divilj 6:3, 6:3; Sedmak-Ružić: Banko-Bogataj 6:1, 4:4; Cik-Podkoljajak: Ristić-Mioča 4:4, 6:4; 3:6; Sarić-Petrović-Friedrich-Friedrich 6:4, 6:2.

Medsonski šahovski turnir za svetovno prvenstvo Huda borba za prvih šest mest

STOCKHOLM, 11. avgusta. V torek so bile na medsonskem šahovskem turnirju v Saltjöbadenu odigrane prekinjene in odložene partije iz XVI. in XVII. kola. Odložena partija iz XVI. kola med Bronstejnom in Florom se je končala z 18. potezi neočeno. Bondarevski in Szabo sta se brez igre sporazumela na remi, potem ko sta se v analizi prepričala, da nima nobeden izmed njiju izgledov za zmago. Yanofsky in Pachman sta se v 62. potezi sporazumela za remi. Pire je brez igre prepuštil točko Kotovu. Najdort pa Ragozini, Liffental se je vdal Piru brez igre, ker se je prepričal, da je njegova pozicija brezupna.

Ostre kazni za kmete špekulante, ki so utajili žitne posevke

Za vsakogar, ki hoče danes pošteno prispevati k gradnji naše nove socialistične skupnosti, je jasno, kako velike važnosti je, da država zbere zadosten žitni fond za prehrano mest in industrijskih središč. Tistim, ki dan za danjem vlagajo vse svoje sile zato, da bi čimprej izpolnili naš gospodarski plan, s katerim se bo dvignil standard prave vseh delovnih ljudi, je teba za vsako ceno zagotoviti zadostno preskrbo. Prav tako je jasno, da mora država, če hoče planirati kmetijsko proizvodnjo, imeti popoln pregled nad vsemi kmetijskimi površinami, zlasti pa nad orno zemljo in velikostjo posameznih posevkov. Brez takih podatkov, ki ustrezajo stvarnemu stanju, ni mogoče predvideti, koliko naj se seje in koliko se je dejansko tudi posejalo ali druge kulture, ni mogoče zagotoviti, da bodo dobile naše tovarne zadostne količine kmetijskih pridelkov, ki jih potrebujemo v svojem obratovanju kot surovino. Ogrorna večina naših kmetov je brez obotavljanja sprejela te naloge, ki jih narekuje graditev socialističnega gospodarstva in pošteno sodeluje pri vseh akcijah v ta namen. Izmišljajo pa se jim in nasprotujejo številni veliki kmetje, ker se zavedajo, da je s tem koncem njihovega izkoriščanja delovnih ljudi, da je konec njihove samopašnosti in špekulantstva. Kontrola prijav posevkov je že marsikje ugotovila, da so prav največji kmetje letos prijavili znatno nižje površine posevkov, kakor so jih dejansko imeli ali kakor jih še imajo. Hoteli so tako prevariti ljudsko oblast, se odtegniti svojim dolžnostim do skupnosti in s presežki žita, ki bi jih dobili z utajenih površin špekulantsko vplivati, da bi se dvignila cena moka in žitu, torej tistim pridelkom, ki jih delovno ljudstvo najbolj potrebuje.

Na področju mesta Ljubljane je kontrola odkrila precejšnje število takih utaj kmetov špekulantov. Prva skupina treh kmetov se je v torek morala zagovarjati pred ljudskim sodiščem, na vrsto pa bodo kasneje prišli tudi drugi. Javni tožilec za mesto Ljubljano je tokrat obtožil naslednje kmete: Franca Primarja iz Zaloga 16, ki ima 10 ha zemlje in je prijavil 50 arov manj, kakor dejansko ima žitna posevka.

Albina Plevnika iz Sp. Kašlja, št. 8, ki ima 18 ha zemlje in je prijavil 20 arov manj, kakor dejansko ima žitne posevka.

Blaža Snoja iz Sp. Kašlja 27, ki ima 7 ha zemlje in je utajil 39 arov žitnega posevka.

Ivana Cerneta iz Sp. Kašlja št. 14, ki ima 23 ha zemlje in je utajil 20 arov žitnega posevka.

Lojzeta Černaka iz Zg. Zadobrove 3, ki ima 18 ha zemlje in je utajil 90 arov žitnega posevka.

Antona Pajka iz Št. Vida, Cebelarska ul. 20, ki ima 14 ha zemlje in je utajil 85 arov žitnega posevka.

Ivana Kopača iz Dravelj, Vodnikova c. 209, ki ima 19 ha zemlje in je utajil 1-12 ha žitnega posevka.

Janeza Samotorčana z Vrhovcev 2, ki ima 15,5 ha zemlje in je utajil 22 arov žitnega posevka.

Franca Svetka iz Slap št. 10, ki je utajil 50 arov žitnega posevka in Antonijo Magšter iz Trate št. 9 pri Št. Vidu, ki je lastnica hiše v Vižmarjih in je utajila 54 arov žitnega posevka.

Razprava je pokazala polno krivdo obtožencev, ki so namerno prijavili manj posevkov, da bi škodovali naš žitni fond in s tem preskrbo delovnih ljudi. Sodišče jih je po izvedeni razpravi obsodilo: Franca Primarja na 14 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom in na plačilo denarne kazni 70.000 din. Albina Plevnika na 80.000 din denarne kazni. Blaža Snoja na 12 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom in 60.000 din denarne kazni. Ivana Cerneta na 80.000 din denarne kazni. Lojzeta Černaka na 18 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, 1000 din povprečnine in na delno zaplenbo njegovih parcel. Antona Pajka na 20 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, 10.000 din povprečnine in delno zaplenbo njegovih parcel. Ivana Kopača na 90.000 din denarne kazni. Janjeza Samotorčana na 12 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, 10.000 din povprečnine in delno zaplenbo njegovih parcel. Antonija Magšter na 70.000 din denarne kazni in 8000 din povprečnine.

mošvi borili za rezultat. Ko pa je Jugoslavija v 9. minuti po izredno lepi kombinaciji našega napada, ki jo je zaključil Mihič, dosegla tretji gol, se je slika na igrišču ponovno spremenila. Lepe kombinacije jugoslovanskega napada so se vrstile druga za drugo, vendar je zaradi netočnih streljav rezultat ostal nespremenjen. Angleži so proti koncu drugega polčasa znova uredili svoje vrste in nevarno napadali na jugoslovanska vrata, tako da je moralo jugoslovansko moštvo večkrat priiti na pomoč obrambi. Za nekaj minut so se Jugoslovani oprustili pritiska, toda pred zaključkom tekme so imeli iniciativo na igrišču spet Angleži, ki pa zaradi odlične obrambe Jugoslovanskega moštva niso mogli spremeniti rezultata.

Zmaga Jugoslavije nad angleško reprezentanco je največji uspeh naših nogometašev, kar so jih doslej dosegli. V petek bo jugoslovanska reprezentanca igrala finalno tekmo z drugim zmagovalcem polfinalnih srečanj — Švedsko. V slučaju zmagave bo postala olimpijski zmagovalce v nogometu, nasprotnem primeru pa bo za drugo mesto zasluženo prejela srebrno olimpijsko kolajno.

Povratak jugoslovanskih športnikov z olimpijade

Večraj jutraj se je vrnil v Ljubljano del naše olimpijske reprezentance, ki je z velikim uspehom zastopala Jugoslavijo na tekmovalnih v Londonu. Sprejem na postaji je bil zelo prijeten. Ljudje so na rokah nosili naše športnike, ki so se tako uspešno uveljavili na tekmovalju z najboljšimi športniki sveta.

Ljubljana in Beograd prvaka JA v košarki in odbojki

V Nisu je bilo končano finalno tekmovanje za prvenstvo JA v odbojki in košarki. V napeti in lepi igri je garnizija Beograda premagala garnizijo Nisa v odbojki s 3:2 in osvojila naslov prvaka JA za 1948. leto. Druga ekipa so se razvrstili takole: Ljubljana, Novi Sad, Split, KNOJ, Zemun, Skopje in Zagreb. V košarki si je posadka Ljubljane z zmago nad ekipo Nisa z rezultatom 47:24 osvojila prvo mesto. V borbi za tretje mesto je garnizija Splita premagala ekipo KNOJ-a z 29:23. Peto mesto je zasedla ekipa Zemun, ki je premagala garnizijo Sarajeva z rezultatom 56:33, sedmo, osmo, deveto in deseto mesto pa so zasedle ekipe Skopja, Zagreba, Beograda in Novoga Sada.

Nogomet med člani sindkatov. V nedeljo je bila na Bledu nogometna tekma med moštvom MLO Ljubljana in gostinstvom z Bleda, ki se je končala z zmago Ljubljancev 2:0.

Ustaški zločinec je obveščal vatikanskega zaupnika o Mačkovem sodelovanju s kraljem Petrom

Zakrnen zločinec je naslednji obtoženec Branko Kustro. Kot zagrižen ustaša je postal leta 1941, okrajnj na čelnik v Gornjem Vakufu, nato pa v Travniku in naposled v Dugem selu. Odgovoren je za nešteta preganjanja, mučenja in množična ubijanja. Samo ob eni priložnosti je dal na področju Kupa preša aretirati nad tisoč ljudi, ki so jih nato poškili, pri čemer je sam sodeloval. Tripla so metali v nek prepad, ki ga ljudstvo še danes imenuje Kustrova jama. Vnet pristaša je bil tudi pri prisilni ustaški mobilizaciji in pri pobujanju Židov. Danes je skušal vse zanikati in predicati tudi priznanja, ki jih je dal v preskavi, češ da so napačno stilizirana. Najhujši zločini se noče več spominjati. Zato je tožilec predlagal zasliševanje prič, ki mu bodo v obraz našlela najtežje zločine.

Pred osvoboditvijo je pobegnil v Italijo in našel najprej zavetje v zavodu sv. Jeronima, kjer so se zbrali najhujši ustaški vojni zločinci. Od tam so ga poslali v taborišče Fermo,

Ustaški stotnik, ki je dobavljal četnikom municijo, opremo in hrano

Naslednji je bil danes zaslišani bivši ustaški stotnik Ivan Vragolović, ki je bil poveljnik Mačkove »Seljačke zaščite« in je pomagal ustašem pri razoroževanju bivše jugoslovanske vojske. Pozneje je prestopil v ustaško domobranstvo ter sodeloval z Nemci in četniki v borbi proti narodno-osvobodilnemu gibanju. Priznaval je, da je sklenil sporazum s četniki, ki so dobivali od ustašev municijo, opremo in hrano zato, da so se skupaj z njimi borili proti partizanom. Obenem je volnili za Nemce, zapiral in ubil domolube, ki se niso udnjali zločinskemu ustaškemu režimu. Priče ga obtožujejo tudi za ropanja in požiganja. Obtoženec se je izgovarjal, da so to delali njegovi podrejeni brez njegovega povelja. Po osvoboditvi je pobegnil v Avstrijo, v taborišče Weidmannsdorf, kjer so bili zbrani zloglasni Luburčevi ustaški oficirji. Izpovedal je, da so bili v tem taborišču tudi mnogi taki, ki bi se radi vrnili

Svojo lastno ženo je izdal

Odvraten tip ustaškega zločincega je obtoženi Todor Panić. Dasi po rodu Srb se je prekrstil in udnjal ustašem. Iz strahu je pobegnil v Knin, kjer je volnili za ustaše in Italijane proti partizanom. Ko so mu postala ta prevroča, je pobegnil v Zagreb, kjer so mu kot »beguncu« nakazali zaplenjeno posestvo v okolici Bjelovara. Ker

Obtoženci Leko, Križančič in španiček

Uradne objave

Geodetska uprava LRS postavlja vse ustanove in podjetja, ki predvidevajo v letu 1949. geodetska dela in ta dela nameravajo povrniti v izdelavo Geodetskemu zavodu LRS, da ista javijo najpозnejše do 25. avgusta 1948 na naslov: Geodetska uprava LRS, Ljubljana, Slovenska ulica 12.

V kolikor dela ne bodo do dobrotene roka javljena, na to ne morejo, da bi jih vnesli v plan meritev za leto 1949.

Navedeni je: a) mesto, kjer naj bi se vršila meritev; b) namen merjenja; c) vrsta in obseg dela; d) za katero merilo se bo vršila meritev in v kakšni višinski predstavi; e) rok, do kdaj naj se približno delo dokončana na terenu in v pisarni; f) kdo bo delo financiral z navedbo približne višine finančnih sredstev, ki so za to na razpolago.

Geodetska uprava LRS, Ljubljana

URADNI LIST LJUBJANSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ima v 34. številu V. letnika s dne 18. avgusta 1948 naslednje vsebino: 122. Uredba o ustanovitvi Glavne direktorije za elektrifikacijo LRS. 123. Navodila za izvajanje uredbe o davku na dediščino in darila.

Šolstvo Ravnateljstvo državnega učiteljskega v Ljubljani sporoča: 1. prošnje za pripravitelje k popravilom in privatnim izpitom ter maturo vložite prosilci do 20. avg. Izpiti bodo med 1. in 10. septembrom. Razpored izpitov bo objavljen na šolski oglasni deski 28. avgusta t. l. 2. Redni dijaški učiteljske se boste vpisali na zavodu v tem režu: II. letnik 2. septembra od 8. do 10. III. letnik 3. septembra od 8. do 10. IV. letnik 4. septembra od 8. do 10. Dijaški, ki boste prošli za študente, vložite prošnje do 25. avgusta 1948. Navodila na šolski oglasni deski. Ravnateljstvo

EKONOMSKI TEHNIKUM V LJUBLJANI vpisuje v I. razred vsak dan od 16. do 12. ure. Dijaški (nje) z delom lahko pošlje svoje prijave, katerim naj priloži kolek za 10 din, rojstni list in spravele III. ali IV. razreda gimnazije, priporočeno po pošti. Uprava.

ENOLETNA MESA NA ŽIVINOREJSKA SOLA V KOČEVJU sprejema učence za prihodnje šolsko leto, ki se začne sredi septembra. Prošnje je poslati do 25. avgusta 1948. Prošnji naj izpolnijo vprašalno poročilo za sprejem učencev, mladinsko vzgojno ustanovo in jo čim prej dostavijo upravi živinorejske šole v Kočevju. Vprašalno poročilo se odda na okrajnih, na živinorejski šoli v Kočevju, lahko pa tudi v Slov. knjižnem zavodu v Ljubljani.

V polo, ki trajajo eno leto, se sprejemajo moški in ženske v starosti od 15 do 25 let. Po uk je teoretičen in praktičen. Učenci imajo stanovanje in hrano v šoli brezplačno, po končani šoli pa tudi možnost takojšnje nastavitve.

Dajalcem krvi Zavod za transfuzijo krvi nujno prosi zlasti dajalce krvi skupina 0, da se odzovejo danes, 12. t. m., in v soboto, 14. t. m., zlasti oddajalci krvi. Ker so potrebne zelo velike količine krvi, tudi v razpisih in tovarših, ki se niso deli krvi in se počutijo zdrave, da se v čim večjem številu prijavijo v našem zavodu. Pregledi in odvzemi krvi so od poldneva do desetih dopoldneva in v večernih urah. Za pregled prosimo, da ne zajtrkujete nič mastnega, tudi mlečne kave ne.

Dajalce krvi prejme dodatki v maslo, sladkorju, beli moki, mesu in denarju nagrado. Na dan odvzema ima dajalce krvi brezplačno kosilo in večerjo v zavodu. Potne stroške vrne do 150 din v obe smeri. Prinesite vozovnice s seboj!

Radio Ljubljana Maribor in Sl. Primorje SPOROČILA ZA CETRTREK

5.30 Slovenske narodne. 5.40 Napoved časa in poročila. 5.50 Jutrarnja telovadba. 6.00 Slovenska lahka glasba. 6.30 Jutrarnji koncert. 7.00 Radijski koledar. poročila in objave. 7.10 Ruske narodne pesmi. 7.20 Napoved časa in poročila. 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave. 13.00 Pisan sporod okrajne in celostne glasbe. 14.00 Slovenski predel. 14.10 Samospevo poje Marcel Ostas. 14.20 Poje Leonid Utjesov. 14.30 Preživoh Voranc. »Jannica«. (Odlomek iz romana). 14.30 Iz opernega ustvarjanja Rimskega Korzakova. 22.00 Prens poročila Zvezne postaje Beograd. 22.30 Iz del Roberta Schumanna. Sodeleže harko. Duan Pertot. pri klavirju Marijan Lipovšek. 23.30 Zaključek oddaje.

Poziv Krajevni ljudski odbor Prosenjakovci, Prekmurje, POZIVA VSE DOLZNIKE, da v roku od 15. avgusta 1948 do dne 31. avgusta 1948 poravnajo svoje obveznosti, in upnike, da predložijo svoje terjatve za nacionalizirano podjetje

KOLTAJ KAREL, strojno petenje, Prosenjakovci — Prekmurje,

Ivan Ribič — Stojan;

Ljudje onkraj reke

Roman 201

»Držijo se, kot bi bili obsedeni,« je šepetaje rekel Peter; objel je Jozla z desnico okrog rame in opazoval boj. »Glej, spet je eden padel!«

»Pa tam-le dva,« je mrmraje, komaj slišno pristavil Jozl. »Da bi se pa umaknili v sotesko, jim niti na misel ne pride...«

»Hudiči!«

Tedaj pa je nemški ogenj pričel pojenjavati. »Rele so preglasili klici...« Policisti so drug za drugim vstajali in skakali preko potoka. »Kaj pa zdaj?« se je zavzel Peter. »V skale se hočejo prebiti,« je tiho povedal Jozl. »Ne verjamem...«

»Saj jih vidiš!«

Onkraj potoka se je dvigalo skalovje proti gozdu, ki je ležal nasproti police, na kateri se je skrivala zaseda. Policisti so se zagnali v razbite, poledenele počine in se naglo vzpenjali. Žvižgaje so jim sledile krogle.

»Dva... In tam — eden!« je štel Peter tiste, ki so zadeti omahali in zdrsnili s skal.

Kinematografi

LJUBLJANA MOSKVA: sovjetski film »Belek iz predmestja«, tednik. — SLOGA: češki film »Učimo se za šolo«, tednik. Predstave ob 18.30 in 20.30. LETNI TIVOLI: češki film »Možje brez krila«, tednik. — Predstava ob 21. KODELJEVO: sov. filmska pravljica »Pepelka«, tednik. Predstava ob 20. MARIBOR ESPLANADE: sovjetski film »Čapajev«, tednik. — GRAŠKI: češki film »Veseli študenti«, tednik. — Predstava ob 18.30 in 20.30. — LETNI MARIBOR: sovjetski film »Beli so osamljeno jadro«, tednik. CELJE METROPOL: sovjetski film »Davida Guramišvili«, tednik. KAMNIK: sovj. film »Timur in njegova četa«, tednik. KRANJ MESTNI: sovjetski film »Zadnja noč«, tednik. PTUJ: kulturni film »Čajkovski in »Zakon velike ljubezni«, tednik.

Opozorilo

Vse, ki so pisмено obračajo na naš sporočilo, naj jim sporočimo naslove malih oglasov, prosimo, da navedejo številko oglasa in priložijo 5 din za odgovor.

Natečaj

Ministrstvo pošte Beograd bo v šolskem letu 1948-49 sprejelo določeno število UCENCEV IN UCENK v pošto-telegrafsko-telefonski tehnikum v Zagrebu.

Pravico za vpis v PTT Tehnikum imajo učenci in učenke, ki so končali nižjo srednjo šolo in so stari od 14 do 21 let. Po uk je šola tri leta. Dovoljen je tudi tehnikum imajo stopnjo polne srednje šole. Po končanem šolanju bodo nameščeni v Slovenijo kot nižji prometniki z osnovno plačo 3900 din. Sprejeti učenci in učenke bodo predskrbjeni za obliko, obutvijo, hrano in stanovanje. Polic tega bodo prejimali v gotovini 300 do 500 din mesečno. Prošnje za sprejem v šolo je treba poslati takoj Poštni direktoriji v Ljubljani.

K prošnji naj predlože naslednje dokumente: 1. lastnorodno napisano prošnjo, kolokvano z 10 din, v kateri naj bo označen točen naslov in navedena najbližja pošta; 2. državljanska izkaznica; 3. šolsko spričevalo; 4. potrdilo o davkih staršev, 5. zdravniško spričevalo; 6. življenjepis z misljenjem mladinske organizacije, v katerem naj navede datum in kraj rojstva, kraj in mesto, kjer živi, če ne prihaja neposredno iz šole, kaj je delal od izstopa iz šole do predložitve prošnje; 7. pisмено obvezo učenca, da bo po končani šoli ostal najmanj šest let v poštni stroki. Če kandidat ni polnoleten, potrdi starši, če ne prihaja neposredno iz šole, kaj je delal od izstopa iz šole do predložitve prošnje; 8. pisμένο izjavo staršev o overjenosti od narodne oblasti, s katero odobravajo kandidatu vpis v šolo in da bodo poravnali vse stroške, ki bi nastali za čas šolanja, če bi isti neopravičeno zapustili šolo ali bil po lastni krivdi izključen.

Vsa ostala pojalna daje Poštna direktorija, personalni osek v Ljubljani, telefon 51-16.

Smrt fašizmu — svoboda narodui POSTNA DIREKCIJA, LJUBLJANA

Natečaj

za vpis slušateljev-delavcev na Delavski tehnikum (I. razr.), ki bo osnovan pri podjetju Rafinerija nafte, Reka.

Delavski tehnikum ima stopnjo srednje strokovne šole, trajajo tri leta in bo imel tri strokovne oddelke: kemičnega, strojnega in elektrotehničnega. Njegov namen je omogočiti nadaljnji tehniški in strokovni dvig kadrov, ki se bodo zbirali iz vrst kvalificiranih delavcev, poleg njihovega rednega dela v Rafineriji nafte.

Vpisani delavci bodo delali 4 ure, vendar bodo prejimali redno osmurno dnevno.

Pogoji za sprejem so naslednji: 1. da je kandidat kvalificiran delavec; 2. da je star najmanj 17 let; 3. da je iz stroke istega oddelka, na katerega se bo vpisal; 4. da z uspehom opravi sprejemni izpit. Ta obsega osnovno snov srbsko-hrvatskega jezika, zgodovine, zemljepisja, matematike in osnove fizike in kemije.

Kandidati bodo glede na uspeh, ki ga pokažejo na sprejemnem izpitu, vpisani na Delavski tehnikum ali pa bodo predhodno poslani v pripravljalni razred, v katerem bodo dopolnili svoje znanje, potrebno za vpis na Delavski tehnikum.

Kolone je brezplačno, stanovanje in hrano zanesljivo preskrbi podjetje, poleg tega pa bodo slušatelji dobili brezplačno vse šolske potrebščine.

Tečajniki naj lastnorodno pisane prošnje dostavijo najpозnejše do dne 20. avgusta t. l. Prošnji je priložiti naslednje dokumente: 1. overjenjen prepis zadnjega šolskega spričevala; 2. overjenjen prepis spričevala o opravljenem izpitu za kvalificiranega delavca; 3. zdravniško spričevalo.

Sprejeti kandidati bodo pisμένο pozvani, da pridejo v šolo. Zato naj v prošnji zaradi odgovora navedejo natančen naslov.

Prošnje je poslati na naslov: Natečaj za Radniški tehnikum rafinerije nafte — Rijeka,

Malih oglasov

Oglasni oddelak telefon števil. 38-53 vodja oddelka tel. števil. 38-53

ZASLUZFK

POSTREZNIKO, nekaj ur dnevno — iscem. Stanovanje in hrana v hšil. Naslov: Ahlin, Rimska cesta številka 7, prtiličje. 23876-4 PERICO, Zkrat mesečno, sprejme. — Mencinger, Sv. Petra 43. 23877-4 POSTREZNIKO-CISTILKO, enkrat tedensko, sprejme mala družina na MIRCICI Ploča željo v naturah. Naslov v ogl. odd. 23884-4 INSTRUKTORJA za knjigovodstvo in administrativno delo »Kmetoze« — sprejemno. Naslov v oglasnem oddelku. 23417-4

PRODAM

SPALNICO masivni oreh, dobro ohranjeno, dva kovčega (vlakno) in stensko nihavno uro prodam. Ogled med 15. in 16. Pečak, Kneza Kocelja 3, poleg stare mitnice, Siska. 23470-5 WERTHEIM-blagoino, odlično ohranjeno, velikost 0,95x1,60 m. prodam. Pisane ponudbe pod Wertheim na oglasni oddelak. 23468-5 KROMATIČNA HARMONIKA, predvogneta tipa, trivrstna, odlični glas, napredaj. Pisarna 11, Gajeva št. 9, prtiličje. 23479-5 DIVERZIVNA za fotografski aparat, 1 filter za Retinu in originalno torbico za Retinu-aparat prodam. Ogled od 15. do 19. ure. Gajeva ulica številka 9-III, vrata 11. 22778-5

OTOSKO KOLO prodam za 1600 din. Loka 16, p. Menges. 23478-5 ZENSKO KOLO italijanske znamke »Kromatika« Rimska cesta št. 10, I. nadstropje, desno. 23487-5 GLOBOK OTROSKI VOZICEK z vložkom, avtomodel tapciran, skoraj popolnoma nov, prodam Vprašati: Trzinova ulica 6-prtiličje, levo. 23480-5 ELEKTRIČNI GRAMOFON in plošče prodam. Ogled od 15 do 17. Poljanar, Lepodvorska 23. 23489-5 STIRI VOLNENE ODEJE prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23488-5 MOSKO KOLO Diamant z novimi gumami prodam. Cesta v Rožno dolino št. 32 23487-5 SIROKO OTOMANO prodam. Tyrseva cesta 69 a, I. nadst., desno. 23463-5 MOSKO KOLO znamke Elite Diplomat dobro ohranjeno, in volneno blago za suktno poceni prodam. — Baselj, Krakovski trg 24. 23485-5 SIVALNI STROJ poceni prodam. — Ogled samo dopoldne. Bielwosova cesta 9-I, Rabzelj. 23473-5 GOZJARJE št. 42, malo nošene, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 23461-5 GLOBOK OTROSKI VOZICEK, avtomodel, zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem odd. 23462-5 RADIO dobre znamke, brezhiben, nujno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23368-5 MOSKO SPORTNO KOLO z dinamo, plamen in novimi zračniki, dobro ohranjeno, napredaj. Podmličkova št. 41. 23367-5 BRUSENO OGLEDALO prodam. Gorupova 3-II, desno. 23366-5 KONCERTNE CITRE prodam. Naglič, Mestni trg 12. 23364-5 PLETILNI STROJ na ročni pogon, zelo dobro ohranjen, št. stroja 10, dolžina grebena 95 cm, in kosmatilni stroj brez ščetk prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23328-5 ZENSKO KOLO, daljnogled in tritonsko harmoniko prodam. Vrtnik V. V. Spodnji Brnik števil. 5, pošta Cerklje. 23250-5 OMARO za obleko, štiri fotelje, mizo, preprogo in zrcalo prodam. Cesta na Rožnik št. 5 II. nadst. 23213-5 CENJENI MIZO v obliki elipse in 2 tapetirana stola prodam. Poljanski prljaznosti v mlekarni, Kolodvorska št. 18. 23388-5 LESENO SEDEŽNO KAD prodam. — Ulica na Grad 9. 23387-5 NOVO OPREMO za kmečko sobo, primerno za gostinjski numerar, jedilnica, prodam. Vprašati v ekonomski Republiške zveze kmetijskih združenj, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, dvorišče. 23390-5 ZLČNI PLAGŠ 28x19/8 in dinamo prodam. Medvedova 7. 23389-5 DVE STARI OMARI, rabljeni, star radijski aparat in umivalno omaro prodam. Naslov v ogl. odd. 23455-5 TEMNO MOSKO OBLEKO za srednjo močno postavu, najfinišje predvotno blago, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23454-5 VOLNENO PREPROGO 150—80 cm. prodam. Ogled v soboto od 17. do 19. Naslov v oglasnem oddelku. 23438-5 ZENSKO KOLO po ugodni ceni prodam. Naslov v ogl. oddelku. 23419-5 PRODAM: dva pisarniški numerar, najmoderneje izvedbe šeststevčevnik, velikost 6x4 mm, motorček za sivalni stroj z zaganjalno, logaritmično računalo znamke »Kastelic«, univerzalno precizno risalno orodje, lečo (kondenzor) vel. 180 mm, violino, nekaj zavrtikov lesenih vijakov v različnih dimenzijah, luknjač za akte in nekaj kg snežno bele, nepredene angora volne. Ogled vsako popoldne od 15.30 do 18. in v nedeljo od 8. do 12. Naslov v oglasnem oddelku. 23362-5 CRNE SEMIS CEVLJE »Ballye« št. 39 v 10 kg tehnično prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23353-5 PSIHO, zelo lepo in moderno z velikim brušenim ogledalom in bela vrata, primerna za šrambo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23356-5 GLOBOK OTROSKI VOZICEK, skoraj nov, prodam. Povšetova ulica št. 48, I. nadstropje. 23292-5 PRODAM: otroško harmoniko na osem basov, dva para krasnih ženskih čevljev št. 26 z visoko peto, ene lakaste salomonje druge rjave, kombinirani čolnček kupimo. Ponudbe: Pletiljstvo, Prosenjakovci, Prekmurje. 23397-6

NOVO OTROSKO POSTELJICO z vložkom prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23392-5 GLOBOK OTROSKI VOZICEK z vložkom prodam. Ogled samo popoldne od 15. dalje, Zlmond, Mestni trg 10, III. nadstropje. 23416-5 ZENSKO SKORNJE št. 38 prodam ali zamenjam za gozjerice: rjave semisalonarje prodam ali zamenjam za sportne z nizko peto. Naslov v ogl. oddelku. 23466-5 HARMONIKO italijanske znamke na 48 basov in en register prodam. Ploča cest 37. 23393-5 RADIO Schaub, petevni, tri valovne dolžine, odlični, napredaj. Ogled od 17. dalje Naslov v ogl. odd. 23437-5 ROČNA STIKALNICA, knjigovodska za akte, velikost 85x32x8 cm, napredaj. Naslov v ogl. odd. 23445-5 LEPO RAZTEGLJIVO MIZO in stiri z usnjem tapciranu stolu, trd les, vse kot novo, prodam Milčinskega ulica št. 19, Siska. 2353-5 MOSKO KOLO, skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem odd. 23435-5 KOMPLETNO IZLOZBENO OKNO, novo, velikost 2x2,10 m, globoko 90 cm, in vrata prodam zaradi opustitve obrti: Peter Franja, Na klisu, Vrtniškega št. 12, 23439-5 MOSKO KOLO napredaj. — Naslov v ogl. odd. 23375-5 ZELEZEN STEDILNIK in posteljo prodam. Bregar, Mahničeva 8, Kodeljevo. 23381-5 ZELEZNE PLOŠČE in rešetke za stredilnik prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23383-5 CRNE MOSKE SKORNJE št. 42, ženske črne semis št. 37, otroške rjave polcevilje iz boksa 27, vse novo, in dve popelni pregrinjali prodam. Naslov v ogl. odd. 23425-5 GLOBOK OTROSKI VOZICEK znotraj tapciran, odlični, prodam za 5800 din. Ljubljana, Celovška cesta št. 55. 23424-5 ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam. Ogled od 15. dalje, Škrbina, Tyrseva 166, podstrešje. 23427-5 MOSKA OBLEKA za srednjo postavu napredaj. Verovškova 34. 23426-5 RADIO Philips 5+1, 3 valovne dolžine, dobro ohranjen, napredaj. Karmelčičeva za Dravljami. 23429-5 SIXTUS-svetilomer in svetilka (dinamo) za kolo napredaj. Ogled od 16. do 17. Prezelj, Muzejska 5V. 23373-5 POCENI PRODAM: kredenco, 2 mizi, kuhinjsko omaro, omaro za knjige in 4 stole, vse še dobro ohranjeno. Pohištvo je v Otočah na Gorenjskem. Mulej Alojzij, Zvonarska 11, Ljubljana. 23372-5 NAČOJNIKE za daljnovidne (plus 2/2-1/2) in lep okvir za načočne prodam. Zvezna cesta 7, vrata 5. 23435-5 NOVJEDILNI PRIBOR za 6 oseb, rje prost, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23450-5 STRANISČNO SKOLJKO in umivalnik iz fajane ter prešito odejo prodam. Naslov v ogl. odd. 23465-5 LEP SPORTNI VOZICEK, nov, prodam ali zamenjam za žensko kolo. Gradlišče 10-I, levo. 23408-5 MOSKO KOLO prodam. Celje, Tomšičev trg 2, podstrešje. 23407-5 MOSKO KOLO, italijansko, prestava, dobro ohranjeno, dobre game — prodaj Mikšič Mojmir, — Rateče-Planica. 23415-5 MANJŠO ZMIGNICO prodam ali zamenjam za klubsko mizico. Ogled od 14. do 16. ure, Prazakova številka 12-I, desno. 23414-5 KUPINSKO OPRAVO in knjižno polico prodam. Ogled od 14. do 15. ure, Trdinova 8-III, levo. 23420-5 NOVE SPORTNE CEVLJE št. 39 prodam. Naslov v ogl. odd. 23419-5 KOMPLETNO parno napravo za sušenje lesa prodam, Naslov 23418-5 oddelku. KOSTUM za srednjo postavu, angleški šof in več oblek prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 23394-5 KOMPLETNO JEDILNICO s stojičo uro (kredenco-brušeno steklo), prodam. Ogled od 8. do 12. in 15. 23413-5 Javna skladišča Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 23489-5 ZENSKO ZLATO ročno uro »Doxa« — prodam. Naslov v podružnici SP Maribor, pod 28.000. 23400-5 ZLATA PEPESNO URO »stapariček« švicarske znamke, 18 karatno, prodam; v račun vzajem drugo ali pisalni stroj. Ponudbe na podr. SP Maribor, pod 28.000. 23400-4

ZAMENJAM

AVTOMOBILSKE GUME, 3 komada 6.50x16, 1 komad 16x400 zamenjam za 6.00x16. Naslov v oglasnem oddelku. 23469-7 PRAVE KAVE zamenjam za olje. Ponudbe pod Babnik na oglasni oddelak. 23472-7 BOSANSKO PREPROGO 8x2 zamenjam za planino. Refektantni naj pošteje svoj naslov na oglasni oddelak pod Pliano. 23463-7 MOTORNO KOLO, 250 ccm, prevzelo 7000 km, dobro ohranjeno, zamenjam za skobelni stroj na debelino; različno doplačam. Ponudbe pod: Mizar na oglasni oddelak. 23464-7 KORUŽNE IZDELKE zamenjam za jajca. Zibertova 26, Siska. 23410-7

NEPREMIČNINE

ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtom v Ljubljani ali okolici kupim, Vseletit ni nujna. Prevžitek mogoč. Ponudbe pod Hišica na ogl. 22193-8 SVET, primeren za vrtinarstvo, v bližini okolici Ljubljane prodam. Ponudbe pod Okolica na ogl. odd. 23428-8 12ta in 13ta ulica v Kasliju ob Ljubljani, ni prodam. Ponudbe pod Kaselj na oglasni oddelak. 23442-8

SOBE — STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO lepo, veliko, s kopalnico, zamenjam za isto. Ponedeljek pod Ploča na ogl. odd. 23471-10 DVOSOBNO STANOVANJE z vsemi pritlikalnimi zamenjam za nekletno enosobno. Naslov v oglasnem oddelku. 23477-10 HIŠNO STANOVANJE menjam. Kubar M., Šelenburgova 4. 23365-10 SOBO, opremljeno ali nepremljeno, isčem za osmošolko in potociola, po možnosti sredi mesta. Plačam z masšobno ali drugo hrano. Ponudbe na ogl. odd. pod Osmošolka. 23358-10 SUH MANJŠI PROSTOR v sredi mesta, 12 m², isčem za delo in šrambo oblažaje, Inž. Prezelj, fitopolog, Wolfova 3. 23357-10 VISOKOSOLCA z dežele isčeta sobo v Ljubljani. Plačata tudi v blagu. Ponudbe pod Septembar na oglasni oddelku. 23349-10 SIVILJA ISČE SOBOCO, najraje v centru. Plača z živili, za uslugo bi kaj zasila. Odsotna tudi več dni. Ponudbe pod Ves dan odsotna na oglasni oddelku. 23241-10 SODELA isče za takoj tovaršičarjevanj odsotna. Ponudbe pod Dobro plačam na oglasni oddelak. 23448-10 SIVILJA, ki bi za uslugo tudi sivala, isče prazno sobo. Potokar, Moste, Pokopalska 1. 23430-10 DVOSOBNO STANOVANJE v vrti ali vrtovi, zamenjam za enako. Naslov v oglasnem oddelku. 23432-10 DVOSOBNO STANOVANJE, enočno, z vrtom zamenjam za dvosobno s kabinetom, Seliteva plačam. — Ponudbe pod Zamenjava na ogl. odd. 23374-10 OPREMLJENO SOBOCO z vseh potrebnih stvari, prazno. Naslov v ogl. oddelku. 23380-10 DRŽAVNA USLUZBENKA isče sobo v Ljubljani ali blizu tramvaja, Plača lahko tudi v blagu. Naslov v oglasnem oddelku. 23386-10 PRAZNO SOBO s posebnim vhomom v centru ali bližini isčem. Plačam dobro. Ponudbe na ogl. odd. pod Nujno 100. 23386-10 PRAZNO ali opremljeno sobo isče sodilen moški. Ponudbe pod Dober in točen plačnik na ogl. odd. 23369-10

RAZNO

DNE 11. AVGUSTA sem izgubila na trgu vse dokumente na ime Godnič in Godnič Ivana. Poštenega najditelja prosim, da mi jih vrne na naslov Godnič Ivana, Svečeva 8, Denar si lahko obrzdi. 23476-4 PREKLJUKEM sindikalno izkaznico št. 1725759 na ime Sirknik Vejmir. 23464-14 AKTOVKO za važno knjigo in znanstvenim rokovikom sem izgubila 3. t. m. na kolodvoru Bohinjska Bistrica pri večerem vlakom. Prosim lepo najditelja, da mi vrne vsebino na naslov: Dr. L. Hauptmann, Stara Fužina, Bohinjsko jezero. 23467-14 RAZVELJAVLJAM Og legitimačijo na ime Bratko Rudolf, Ljubljana VII, Ulica Sv. Marka 22. 23360-14 RAZVELJAVLJAM osebno izkaznico št. 200 na ime Tomaž Dinglauer, Ljubljana, Vrhovčeva 1. 23391-14 SONČNE NAČOJNIKE sem pozabila 10. t. m. na trgu točno ob 6.45 zjutraj. Za tovaršičarje, ki jih je našla, nimajo toliko vrednosti, meni pa jih je predprijatelj vrnil. Prosim, da mi zdravljivo mojih odd. Zato prav lepo prosim, naj mi jih proti visoki nagradi vrne v og. oddelku SP. 23267-14 MOTORNO VERIGO sem izgubil v ponedeljek ob 1. zjutranju na Broščarjevi v bližini meje Ravnoh. Prosim, Brezjami. Poštenega najditelja prosim, naj proti nagradi pošlje naslov. Skalč, Bled, Kazina. 23279-14 DOBRO ZENSKO KOLO isčem v najem 1 do 2 meseca. Odsodnina po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelak pod 23249. 23249-14 RAZVELJAVLJAM izgubljeno oblačilno nakaznico IR 1 na ime Skalar Jaz. št. 301942, Kamna gorica pri Podnartu. 23443-14 POSIŠTO TOVARŠIČO, ki sem ji dala karto (SD) za tunino da vrne na naslov: Zamljen, Parnova ulica številka 22. 23434-14 RAZGLAŠAM za neveljavno knjižnico moškega koleša št. koleša 218549, na ime Leskovar Franciška, šivilja, Trzišče 7 pri Rogški Slatini. 23436-14 RAZGLAŠAM za neveljavne ukradene oblačilne nakaznice na ime: Čebek Lovrenc, Katarina, Joze, Andrej, Alojz in Lovrenc, ter krušne karte na ista imena, nadalje razveljavljam osebno izkaznico na ime Čebek Katarina in prometno knjižnico na ime: Rožnik Andrej, Draženci št. 69, p. Hajdina. 23385-14 MOSKA URA, najdena v vlakcu Jesenice-Boh. Bistrica 7. t. m., se dobi: Jesenice, Zvezarna-kadrovski oddelak. 23414-14

KUPIM

ENEGA ALI DVA KOZLIČKA, KOSTRUNA ALI BEJENO OVČO kupi takoj sindikalna podružnica »Slovenske poročevalce«. — Ponudbe sprejemamo danes in jutri. Kdor jih ima napredaj, naj javi v Knafeljev ulici št. 5. -6 VOZ na štiri ali petih kolesih, lahko tudi rabljen (ali samo okovje), kupim. Naslov: Jože Geršič, Gornja Paka, p. Cernomelj. 23456-6 LEHRBUCH der Topographischen Anatomie von dr. H. K. Coring kupim. Naslov v oglasnem oddelku. 23452-6 ZENSKO ali mosko kolo, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod Zensko na ogl. odd. 23359-6 VEC ZELEZNIH OMAR ali blagajni kupimo. Ponudbe pismeno na oglasni oddelak Omara. 23452-6 PREPROGO-tekač, vsaj 9 m, kupi zupniški urad Trbovlje. 23355-6 OGLEDALO 45x115, lahko tudi večje, svilo za mlinska sita št. 7—10, in manjšo sobno peč kupa Pavlin, Krakovska 9. 23431-6 DVA PLAGŠ za večjo postavu kupim. Mencinger, Sv. Petra 43. 23378-6 ELEKTRIČNI BOJLER 5—10 lit. kupi. Mencinger, Sv. Petra 43. 23379-6 ELEKTRIČNI MOTOR, trofazni, do ¼ ks, 380 v, uporaben p. ventilatorju za ogrev, in dober plašče za motor 19x2.50 kupim. Zelnik A., Gorice 14. Golnik. 23423-6 LESEN VOZICEK, 4 kolesni, kupim. Ponudbe pod Vozicek na oglasni oddelak. 23370-6 MOCNEJŠI SIVALNI STROJ znamke Singer ali Pfaff z okroglim sivalničkom kupimo. Ponudbe: Pletiljstvo, Prosenjakovci, Prekmurje. 23397-6

ZENSKO KOLO »Admiral« sem našel. Naslov v ogl. odd. 23422-14 IZGUBIL SEM osebno izkaznico, knjižnico za kolo št. 1373247, OF in udarniško izkaznico na ime Križančič Jože, Maribor-Pobrežje, Zupančičeva 13. — Najditelja prosim, naj mi vrne na zg. naslov, v nasprotnem primeru vse razveljavljam. 23403-14 RAZGLAŠAM za neveljavno potrdilo o oddaji oljnih semen št. 029692. Burja Angela, Snovik, Srednja vas v Tuli. 23416-14 HINJU. NAJDETELJA prometne knjižnice za motorno kolo »